

NOVEMBER

1 P. Val svet.	16 S. Otmar
2 S. Ver. dušo	17 M. 23. pob.
3 N. 21. pob.	18 P. Odon
4 P. Karel	19 T. Elizabeta
5 T. Caharila	20 S. Feliks V.
6 S. Lenart	21 C. Dar. Mar.
7 C. Janez	22 P. Cecilija
8 P. Bogomir	23 S. Klemen
9 S. Teodor	24 N. 24. pob.
10 N. 22. pob.	25 P. Katarina
11 P. Martin	26 T. Silv.
12 T. Avrelij	27 S. Virgilij
13 S. Stanislav	28 C. Gregor
14 C. Jozafat	29 P. Saturnin
15 P. Leopold	30 S. Andrej

**V 30 dneh
30 števil
za
12 Din**

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA -- NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 8855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Vladni klub ima večino v stal-
nih skupščinskih odborih
Pred poroko ga je vzela črna
smrt
Usodna pot od posestnika do
berača in požigalca
Italijanski kliring odpove-
dan?

Št. 196 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 14. novembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Krik mladine

Mladina je bodočnost...

Pri obravnavanju vsakovrstnih dnevnih vprašanj gospodarskega, socialnega, političnega, kulturnega značaja, ki zadevajo naše vsakokratno stanje, si ne smemo zakrivati oči pred morda najbolj perečim sodobnim vprašanjem — ne le pri nas, ampak po vsej Evropi — pred vprašanjem naše mladine. Vsako, ki ima količkar čuta za narodno zdravje ter količkar vpogleda v dušo mladega, rastočega človeka, mora v današnjem zanemarjenem in ogroženem stanju naše mladine zagledati nevarno rano na telesu našega narodnega organizma. Mladina, ki je povračilo in bodočnost, ki bo po preteku desetletja tvorno soodločala v državi, in ki ji bo starejša generacija morala kmalu prepustiti narodno-državno življenje, ta mladina se danes nahaja v obupnem položaju, v katerega so jo zavedle sodobne gospodarske in eksistenčne stiske in vprav njo najobčutnejše zadele.

Ne bom zanikal, da je do neke mere prav, da se mladini ne troši rožic pod noge, ko stopa v življenje, iz razloga, da še ne pomohuži, ampak okrepi za prenašanje včasih trdih življenjskih ovir, saj poznamo vsi vrednost znane spartanske vzgoje, a usoda, ki je s sodobno brezposelnostjo in vsesplošno okrnjenim življenjem zadela današnjo mladino, presega že vse ne le vzgojne možnosti, ampak tudi duševne moči pri mladem človeku. Mladina izgublja delo in čaka po več let na svojo poklicno, strokovno zaposlitev in s tem se ji izmika tisto pravo njeno vzgojno torišče, ob katerem bi šele mogla ona razviti svoje moči in se izuriti za življenje... Ko zapusti mlad človek šolo, ki mu je dala predvsem teoretičnega znanja, bi moral po vseh dušeslovnih in vzgojnih kakor tudi družbenih zahtevkih preiti v praktično delo, da se tako zadostno pripravi na poklicno stroko, v kateri bo mogel postati koristen in tvoren član družbe, države. Da, prav ta odnos do družbe, do države se — tudi to je psihološko dokazano — obudi in uredi šele ob poklicnem delu mladega človeka.

Danes pa je mlad človek obsojen potem, ko se je v svoji stroki že izučil, na najmučnejšo preizkušnjo, ki mu jo pošilja na pot žalostne sodobne življenjske razmere — ki bi se pa dale mladini v prid z organizacijsko silo in pravo družbeno čutečnostjo pri starejših in vodilnih v mnogočem izboljšati — na brezposelnost, ki tira današnjo mladino v obup (samomori današnje mladine so temu najstrašnejša pričla!). Mladina, ki bi morala organizacijsko pravilno vraščati in družbo in se veseliti svojega dela in življenja, se danes nahaja v najobupnejšem stanju, v življenjski zagrenjenosti in pesimizmu, ker jo je čas s svojimi usodnimi šibami zapodil v čakalnico, če ne celo v ropotarnico. V kulturnem preobratu, ki ga doživljamo, in v splošnem propadanju na tržilih egoističnih in liberalnih tleh zgrajene družbene stavbe, ki se ruši nad nedolžno sodobno mladino, je treba, da vendarle najdemo prisotnost duha in rešimo, kar je najdragocenejše — našo mladino. Kako naj sicer govorimo o zdravih razmerah, če boleha naš družbeni organizem na tej svoji mladiki, kako naj jeseni pričakujemo sadu, če ne odstranimo vse nevarnosti, ki groze že v maju uničiti njen cvet? — Na letošnji konferenci Mednarodnega urada dela je naglasila mladina vsega sveta svojo stisko in prosila javnost za hitro pomoč v svojem neznosnem položaju. Pri tej priliki je iznesla nekaj nujnih predlogov na naslove vlad evropskih držav, ki naj bi odjeknile tudi pri nas v našem lastnem državnem interesu: Organizirajo naj se potrebna dela, primerna mladini, pripadajoči raznim poklicnim strokam; za vsako ceno naj se preprečijo posledice nezadostne prehrane; s primernim načinom brezposelnega zavarovanja naj se zagotovi vsaj skromna eksistenca; izdajo naj se primerni ukrepi v prid brezposelnim, godnim za ženitev... Brezposelnost pa se naj odstrani na tale način: Podaljša naj se doba starosti, v kateri se pripusti kdo k delu, ozir. podaljša doba šolanja, skrajša naj se delovni čas s pogojem, da mezde ne padejo pod eksistomin, regulira naj se zaposlitev poročenih žena takoj, da se ohrani mati v družini; prepove naj se nadomeščati moške moči z ženskimi; starejši delavci naj dobe starostne rente... To je nekaj načinov, kako bi prišli nevarnosti, ki ogroža današnjo mladino sploh, v okom. Seveda bi lahko iznesli še druge načine in možnosti, zlasti za posamezne poklicne stroke. A naj bo to poklicnim, ki soodločajo pri usodi mladine in s tem pri naši narodno-državni bodočnosti, dovolj namiga, da se vzdramijo v skrb za mladino, da jo rešijo pogube. — Vidcant consules...

Eden izmed preizkušenih.

Odmevi italijanske note

Ženevski sklepi ostanejo

se spet sestala Mussolini in sir Eric Drummond

Trezna presoja v Parizu in Londonu — V Rimu sta

Pariz, 13. novembra. r. V zunanjem ministstvu proučujejo sedaj italijansko noto o sankcijah. Verjetno je, da bo francoska vlada odgovorila Italiji še pred 18. novembrom, ko stopijo sankcije definitivno v veljavo. Odgovorni politiki so glede na to popolnoma rezervirani. Vendar nihče ne pričakuje, da bi mogla italijanska nota izpremeniti politiko posameznih držav glede na sankcijsko akcijo. Predvsem ni pričakovati nikakih izprememb v vprašanju kolektivne varnosti, čeprav bi se zahtevala nova baza za pogajanja o mirni likvidaciji italijansko-abisinskega spora.

Nota ni tako ostra...

Danes se vsi francoski listi z nekim zadovoljstvom pečajo z italijansko noto ter naglašajo predvsem, da ni sestavljena v tako ostrem tonu, kakor se je mislilo od vsega početka. Vendar pa so spričo njene vsebine nastale neke bojazni, ker se v noli napoveduje, da Italija v ničemer ne bo razlikovala države, ki so pričele izvajati sankcije, od držav, ki jih ne izvajajo, odnosno, ki so izven DN.

»Journal« z zadovoljstvom poudarja, da naglašala italijanska vlada potrebo obsega pomirjenja v Evropi. Še teden dni pred pričetkom izvajanja sankcij daje Italija priliko za sporazum. Zato je še zmerom mogoče, da se Evropa izogne gospodarskim težavam, ki bi nastale v zvezi s sankcijami.

»Figaro« naglašala, da je treba v italijanski noti posebno poudariti izjavo, da Italija note za sebi čele Abesinije, nego bi se zadovoljila z mandatom, ki bi ga ji dalo DN nad nekaterimi abesinskimi pokrajinami, v katerih živijo plemena, ki so si jih Abesinci podvržili. V tem pravem b se lahko dosegel zadovoljiv sporazum v okviru DN.

Desničarski »Ordre« pa se nepovoljno izraža o noti, češ da pomeni grožnjo, nikakor pa ne razčiščenja v mednarodnih odnosih. Mussolini da bo DN nasprotoval z najmelejšimi akcijami. Italijanski ministrski predsednik je s tem prevzel največjo odgovornost.

Dve zmagi Abesincev

Močan odpor na severnem in tužnem bojišču — Pred novimi srditimi boji

London, 13. novembra. Agencija Reuter poroča: Abesinci mnogo govore o svojih dveh zmagah nad Italijani. Vladno se sporoča, da so premagali dva italijanska oddelka, enega v Tigri, drugega v Ogadenu.

V Ogadenu se je neki oddelek lahkih tankov približal Džidžiji in pričel ogrožati veliko karavansko cesto, ki vodi iz Berbere v Harar. Abesinski bojovniki, ki so bili zelo slabo oboroženi, so napadli tu italijanski oddelek, ga premagali in se polastili štirih tankov in treh oklopnih avtomobilov. Napadeni italijanski oddelek je bil zelo močan. Abesinci so z naravnost herojskim pogumom ustavili Italijane, ki so jih kar kosili s strojnimi. Ubilih je bilo šest italijanskih oficirjev, mnogo podčastnikov in vojakov. Število ranjenih je bilo zelo veliko na obeh straneh. Poročilo, ki ga je o tem izdala abesinska vlada, pravi nadalje, da so Italijani zbežali v popolnem neredu.

Cesarjev zaupnik na fronti

Harar, 13. novembra. Posebni poročevalci agencije Havas v Hararju je prejel iz Diredave vest, da je prispel tja neki cesarjev zaupnik. Brzkone je prinesel vrhovnemu poveljniku abesinske vojske na južni fronti posebne ukaze glede nadaljnjega zadržanja napram prodirajoči italijanski vojski. Po neki verziji bo baje sam abesinski cesar v kratkem prispel v Harar.

Cele pod poveljstvom dedžasa Amekoja, so z vso naglico zapustile Diredavo in se odpravile v ogadensko puščavo na pomoč vojski rasa Nasibuja.

V tukašnje švedsko bolnico so pripeljali večeraj več abesinskih vojakov, ki so bili ranjeni ob priliki italijanskega letalskega napada na Gorahaj.

Pred kratkim je prispel v Harar tudi egiptski princ Ismail v spremstvu 17 zdravnikov in ostalega zdravniškega osebja. V Hararju ali Džidžiji namerava organizirati poljsko bolnico.

Odpor na jugu

Berlin, 13. novembra. DNB poroča iz Addis Abebe: S severnega in južnega bojišča poročajo o ogorčenih bojih. Vsaj na enem teh dveh bojišč je v kratkem pričakovati močnih oddelkov tan-

London: Države naj vztrajajo!

London, 13. novembra. n. Sodeč pa glasovih današnjih jutranjnikov britanska javnost ni vzela preveč tragično italijanske protestne note. »Times« pravi med drugim, da je 52 držav pristalo načelno in soglasno na sankcije in da te enodušnosti vsaj z moralnega stališča nikakor ne omeje pridrži nekaterih izmed teh držav. Vse dotle, dokler se Italija ne »repriča« o neupravičenosti svojega stališča, pravi list, morajo države, ki so pristale na sankcije vztra-

Laval se je potil...

Pariz, 13. novembra. r. Včeraj je ministrski predsednik Laval na seji finančnega odbora poslanske zbornice zagovarjal restavracijsko politiko vlade. V svojem govoru je med drugim poudaril, da je mogoče deficit v državnem proračunu odpraviti le z novimi davki, če bi odbor vztrajal pri svojih predlogih in se ne bi našli nikaki drugi viri za državne dohodke. Na drugi strani pa je vsakomur jasno, da so davčna bremenja dosegla svoj maksimum in bi se z njihovim povečanjem samo še povečala gospodarska kriza.

Na Lavalova izvajanja je repliciral bivši finančni minister Renaud, ki je znan kot velik zagovornik devalvacije. Razvila se je živahna diskusija, v katero sta Laval in Renaud ponovno posegla z velikim temperamentom. Nazadnje je Laval opozoril, da je treba vsekakor popraviti bedno stanje siromašnega prebivalstva in je rotli komisijo, naj podpre vlado pri njenem delu za gospodarsko obnovo države. Lavalove besede so očividno napravile globok vtis na člane odbora. Nazadnje so se v glavnem vsi izrazili za tezo vlade. Sklenjeno je bilo, da se postavi poseben odbor iz članov finančnega odbora in višjih uradnikov finančnega ministva, ki bo proučil vse odredbe, ki jih vlada še namerava izdati. Plače in pokojnine uradnikov se bodo nekoliko zvišale. Velikega pomena pa je, da se je odbor izrazil za načelo Lavalovega

jati pri sklepu, ki ga jim je Italija vsilila s svojim zadržanjem.

Rim, 13. novembra. AA. Mussolini je imel sredi nov sestanek z angleškim poslanikom Ericom Drummondom. Razgovor je trajal zelo dolgo.

O sestanku je bilo izdano naslednje uradno poročilo: Seš italijanske vlade je sprejel angleškega poslanika, s katerim je imel razgovor, ki je trajal eno uro. Proučila sta situacijo obeh držav na Sredozemskem morju.

režima o brezpogojni potrebi proračunskega ravnotežja.

Finančni odbor poslanske zbornice bo razpravljati jutri o proračunu ministrstva mornarice. Izdatki za leto 1936. so proračunani na 34 milijarde frankov. Proračun mornariškega ministva se v primeri z letošnjim poveča za 526 milijonov.

Ribbentrop sondira teren?

Pariz, 13. novembra. r. Tukašnjim službenim krogom se ni nič znanega o bližnjem posetu Hitlerjevskega diplomatskega zaupnika Ribbentropa v Parizu. Pravijo pa, da ni izključeno, da bo Ribbentrop prej ali slej prišel v Pariz. Doznava se, da je nemški poslanik Köster skušal doseči sestanek z Lavalom, vendar ni znano, ali se je nameraval z njim domeniti o Ribbentropovem obisku. Včeraj je prispel v Pariz neki Ribbentropov sodrnik, ki ima baje nalogo pripraviti vse potrebno za Ribbentropove sestanke s francoskimi državniki. Odpotovanja ostane v Parizu štiri ali pet dni. Baje ima nalogo, omogočiti ustanovitev francosko-nemškega društva, ki naj bi organiziralo intelektualne zveze med obema velikima narodoma.

Stresa in Nemčija

Berlin, 13. novembra. AA. Izjava italijanskega državnega podtajnika v ministstvu za zunanje zadeve Suvieha o streski fronti, je izzvala v Berlinu zelo veliko nezadovoljstvo. Nemški politični krogi poudarjajo, da so iznenadeni in naglašajo, da fronta, ki se je ustvarila v Stresi, po njihovem mnenju ni bila naperjena proti Nemčiji. Nemčija je zavzela nevtralnno stališče napram Italiji. In zato v Nemčiji obžalujejo, da se Italija sklicuje na idejo zapadne fronte, neglede na sankcije, ki jih je baš evropski zapad sprožil proti Italiji.

Egiptski nacionalisti povzročajo težave

Kairo, 13. novembra. a. Izvršni odbor egiptске nacionalistične stranke Vafid je sklenil, da poslanski klub stranke v bodoče ne bo več podpiral vlade. Vsi poslanci so že izjavili, da se pokorijo sklepu odbora. Vafidisti so se postavili na to odločno stališče zaradi tega, ker po njihovem mnenju vlada ni dovolj energično reagirala na poslednji govor angleškega zunanjega ministra Hoara, ki je, kakor znano, izjavil, da Anglija še ne more pristati na popolno uveljavljenje egiptске ustave iz leta 1923. Izvršni odbor stranke je že pred nekaj dnevi zahteval od Nesim-paše, da poda ostavko celokupne vlade. Ministrski predsednik pa je izjavil, da v sedanjem resnem času noče izzvati vladne krize.

Nemščina za tirolske Nemce

Bocen, 13. novembra. AA. Kakor znano je italijanska vlada odredila, da se v južni Tirolski ustanovijo posebni tečajji za nemški jezik. Od 31.000 nemških šolarjev je bilo za te tečaje prijavljenih 27.425. Deco bodo poučevali nemščino v treh razredih.

Vremenska napoved

Novi Sad: Prevladovalo je oblačno v Primorju, megla pa v Dravski, Savski in Drinski banovini. Vedro je bilo v ostalih predelih. Temperatura je nekoliko padla. Najnižja je bila v Kalinovicu 0 C, največja pa v Mostaru 22 C.

Napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno, deloma megleno na zapadu in severozapadu. Vedro bo na vzhodu, deloma oblačno pa na jugu. Deževalo bo morda v Primorju. Sonce vzhaja ob 6.32, zahaja ob 16.11.

Dunaj. Nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena.

Kaj je Animator?

Animator odpravlja krizo v trgovini...
Animator odpravlja brezposelnost
Animatorja potrebuje vsak trgovec, industrijalec, vsako podjetje...
Animatorja boste videli v nekaj dneh tudi

v kinu Slogi

Zborovanje učiteljev v Ivanjkih

Ormož, 12. novembra

Nedavno se je vršilo zborovanje učiteljskega društva za srez Ormož v Ivanjkih, kjer je bilo zastopanih nad 80% članov. Predsednik tov. Belšak Ljudevit je postal spomin našega blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Z lepimi besedami je poveljeval zasluge, ki si jih je stekel naš vodnik za narod in Jugoslavijo.

Tajnik tov. Bitenc Rado je podal svoje poročilo, ki ga je zbor sprejel brez debate na znanje. Predsednik pa je poročal o banovinski in glavni skupščini. Vpletel je v svoje zanimivo predavanje poučne zgodovinske in zemljepisne črte in potopise. Tudi to poročilo so vzeli z največjim zadovoljstvom na znanje. Posebno pa je še omeniti, da je predsednik ostro grajal pojav, ki se je pričel praktirati med člani v poslednjem času, da so nekateri izstopili iz organizacije, mesto da bi se je še bolj oprijeli ter jo v najhujših časih podpirali.

Tov. Klemenčič Vlado je poročal o delu ankete, ki sta razpravljali v Ptuj in Ljubljani o predelavi učenih knjig. Povedal je tudi svoje mnenje, da bi bil še najboljši šolski list.

Po debati je bil sprejet sklep, naj bi zborovali sami predsedniki sreskih društev, kjer naj bi sprejeli sporazumno vsa načela glede znižanja organizacijskih prispevkov JUU. Tu naj bi razpravljali predsedniki o skrajšanju izdatkov za stanovske časopise in revije ter o črtanju prispevkov za učiteljski naraščaj in pevski zbor.

Na zborovanju je poročal tudi blagajnik tov. Pinterič, ki je pristoil 1.961.50 Din učiteljski blagajni. Nadzorni odbor je pregledal knjige, ki so bile v najlepšem redu, zato je član nadzornega odbora tov. Vadjal predlagal razrešnico, kar je bilo tudi sprejeto.

Članarina za leto 1935/36. znaša mesečno po 17—Din, učiteljice, ki so poročene z učitelji, pa bodo plačevale samo po 9—Din. Proračun je bil sprejet. Na zborovanju se je vršil tudi občni zbor.

Prihodnje zborovanje bo v Ormožu meseca decembra.

Protestno zborovanje mariborskih čevljarjev

Maribor, 13. novembra

Danes popoldne so mariborski čevljarji sklicali v Gambrovo dvorano velik protestni shod, ki se ga je udeležilo več sto čevljarjev in drugih obrtnikov. Zborovanje je vodil predsednik Združenja čevljarjev mojstrov v Mariboru g. Krajcar, ki je uvodoma pozdravil navzoče, posebno pa še predsednika okrožnega odbora obrtnih združenj g. Bureša, konzulenta Zbornice za TOI g. Žagarja iz Ljubljane, predsednika Združenja kovinarjev g. Kumerca, predsednika Krojaške zadruge g. Kotlerja in še mnoge druge zastopnike. Na zborovanju so govorili g. Krajcar, Bureš, zastopnik zbornice za TOI, za Slovensko obrtno društvo g. Soje, g. Kač za Društvo jugoslov. obrtnikov, tajnik Okrožnega urada obrtniških združenj g. Julče Novak in še nekateri drugi. Vsi so v ostrih besedah ožigosali delovanje Bate, ki upropašča naše čevljarje in zahtevali ob zaključku zborovanja, naj se v interesu že sedaj obupnega stanja čevljarstva obrti preproje nadaljni obstoj Bate v naši državi. Govorniki so opozorili, da je bila v Novem Sadu občuta kaznovana zaradi prikritih razprodaj in zahtevajo tudi od mariborskega magistrata, da mariborsko podružnico Bate, ki si je dovolila enako manipulacijo, občutno kaznuje. Zastopniki sorodnih obrtnih združenj so izjavili solidarnost v boju čevljarjev proti Bati. Že med zborovanjem so se čuli vzkliki proti onim, ki podjete protestirajo.

Kljub temu, da so vodje zborovanja pozvali zborovalce k mirnemu razhodu, so čevljarji v strnjenih vrstah še po mariborskih ulicah demonstrirali proti Bati in Tivarju. Podružnico Bate na Aleksandrovi cesti je moral zastražiti policija, ki je le s težavo razgnala demonstrante.

Skoro bi zgoreli

Maribor, 13. novembra

Pred nekaj dnevi je pozno ponoči izbruhnil požar v vinčarskem poslopju vinčarja Ivana Šeuna v Gradiščaku v juršinski občini. Družina je že v tem času trdno spala in nihče ni opazil, da gori hiša. Ljudje, ki so bili zbrani ob hiši, niso vedeli kako pomagati. Šele gasilci, ki so kmalu nato prihiteli iz Gabernika, so v zadnjem hipu rešili družino iz goreče hiše. Le še nekaj minut, pa bi vsa družina živa zgorela. Poslopje je pogorelo do tal in je škodo okoli 30.000 Din, ki je deloma krita z zavarovalnino.

Beograd, 13. novembra. AA. Po poročilu Narodne banke z dne 13. t. m. je po nemškem kliringu izplačana poslednja aviza št. 8518 z dne 20. maja 1935, po italijanskem kliringu pa št. 75.453 z dne 2. avgusta 1935.

Klub vladne večine ima večino mandatov v stalnih skupščinskih odborih

Veliko zanimanje za današnjo sejo Narodne skupščine — Volitve so bile zelo živahne — Prihodnja seja v četrtek dopoldne

Beograd, 13. novembra. b. Za današnjo sejo Narodne skupščine je vladalo ne samo v prestolnici, pač pa tudi po vsej državi in tudi izven mej naše domovine, ogromno zanimanje. Ze dolgo ni javnosti tako nestrpnost sledila dogodkom v Narodni skupščini, kakor danes. Volitve stalnih skupščinskih odborov so imele pokazati številčno razmerje med vladno večino in opozicijo. Rezultati teh volitev naj bi — po mnenju političnih krogov — končno razčistili sedanjo politično situacijo in pokazali ali razpolaga vlada dr. Milana Stojadinovića s parlamentarno večino, ali prevladuje v Narodni skupščini številčna moč opozicije. Ti rezultati bi, po mnenju teh krogov, lahko postali izhodišče novega političnega razvoja v državi.

Ze v zgodnjih dopoldanskih urah so prihajali v skupščino narodni poslanci, med njimi je bilo opaziti izredno živahno razpoloženje. Pa tudi mnogo senatorjev je radovednost prignala v skupščinske prostore. Okrog 9. ure so se pričele polniti galerije in diplomatske ter novinarske lože, ki so bile kmalu nabito polne. Poslanci so bili navzoči skoro polnoštevilno. Od članov kraljevske vlade so seji prisostvovali: predsednik vlade dr. Stojadinović, ministri dr. Behmen, Juraj Janković, inž. Bobić, Dobriy Stošević, dr. Vrbanić, dr. Letica, dr. Kaludžerčić, Mirko Komnenović, dr. Miškulin in dr. Spaho. Sekretar Narodne skupščine g. Ante Kovač je prečital zapisnik iz prejšnje seje, ki je bil sprejet soglasno. Za tem je predsednik prečital tekst brzojavke, s katerim je izrazil sožalje ob priliki smrti predsednika češkoslovaškega parlamenta dr. Bradača.

Vlada je predložila več zakon. načrtov in mednarodnih konvencij

Predsednik Čirić je nato v svojem poročilu objavil, da je predložila vlada več zakonskih načrtov in mednarodnih konvencij. Zato bodo na jutrišnji seji izvoljeni posebni odbori, da vsa ta vprašanja prouče in dajo svoja mišljenja. Med drugim je vlada predložila zakon o prestopkih, zakon o gospodarskih združenjih, trgovski zakon in različne konvencije, med katerimi tudi:

- 1.) zakonski predlog o konvenciji o vzajemnih sodnih, državljanskih in trgovskih odnosih, sklenjeni in podpisani v Ankari 3. julija 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo;
- 2.) zakonski predlog o jugoslovansko-turškem sporazumu o izvozu opija, sklenjenem in podpisanem v Beogradu 17. decembra 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo;
- 3.) zakonski predlog o konvenciji o izvajanju mednarodnega pravilnika za plovbeno polico in za izvrševanje policijske službe na Dunavu, ki tvori mejo med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Rumunijo med ustjem Neve in Timoka, sklenjen in podpisan v Beogradu 10. februarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo;
- 4.) zakonski predlog o konvenciji in naseljevanju, sklenjen in podpisan v Ankari 6. septembra 1934 med Jugoslavijo in Turčijo;
- 5.) sporazum, dosežen z izmenjavo not med Jugoslavijo in Češkoslovaško 4. junija 1935, s katerim se na podlagi sporazuma med kraljevino Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško obe državi po poprejšnjih razgovorih odredeta pravice, navedenih v členih 4. in 6. pogodbe o trgovini in plovi, sklenjenega med tema državama v Pragi 14. novembra 1928 s čl. 1 točka 4 zaključnega protokola iste pogodbe;
- 6.) zakonski predlog o dopolnilnem sporazumu h konvenciji, podpisani v Beogradu 30. januarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo, ki ureja vprašanje državljanstva in pristojnosti oseb, ki so zaradi razmejitve izgubile svoje prvotno državljanstvo, sklenjenega in podpisanega v Bukarešti 13. marca 1933.

Sprememba poslovnika Narodne skupščine

Za tem je predsednik Narodne skupščine povedal, da so šefi vsih parlamentarnih skupin predložili resolucijo glede spremembe poslovnika Narodne skupščine čl. 10, ki govori o volitvah stalnih skupščinskih odborov. Jutri bo zato izvoljen poseben odbor, ki bo resolucijo v podrobnosti predstavljal.

Nato je predsednik skupščine poročal, da je predložila vlada v odobritev Narodni skupščini cel vrsto uredb, ki jih je izdala na osnovi pooblasti finančnega zakona in za katere je potrebno soglasje parlamenta.

Nato je bilo predloženo veliko število interpelacij. Čitanje teh interpelacij je trajalo zelo dolgo. Za vse interpelacije, pri katerih so zahtevali poslanci prvenstvo, so resorni ministri to prvenstvo sprejeli.

V Narodni skupščini je bilo za tem objavljeno, da so narodni poslanci Dragiša Cvetković, Nikola Žuber in Ugrin Joksimović dali ostavko na položaje predsednika občine. Predsednik Stevan Čirić je nato odgovarjal na kratka vprašanja, ki so jih stili trije narodni poslanci.

Volitve

Za tem je prešel na dnevni red: volitve skupščinskih odborov in sporočil skupščini, da sta predložila za vse odbore po dve kandidatski listi. Eno listo je predložil Klub skupščinske večine in Jugoslovanska radikalna zajednica, drugo pa Jugoslovanski klub, Jugoslovanski nezavisni klub in Narodni delovni klub. Nato je prečital predsednik imena kandidatov na vseh listah, za volitve, finančnega, verifikacijskega, administrativnega in imunitetnega odbora, kakor tudi odbora za prošnje in pritožbe.

Za tem se je prešlo na volitve teh odborov. Ves čas glasovanja je vladala v zbornični dvorani živahnost in obenem napetost v pričakovanju rezultatov.

Rezultati

Ob 1. uri popoldne je predsednik Čirić objavil rezultat glasovanja. V vseh odborih so liste Jugoslovanske radikalne zajednice in Kluba skupščinske večine, dobile večino. Za finančni odbor je glasovalo skupno 310 narodnih poslancev, od tega za listo dr. Marka Kožula (JRZ) 158 poslancev, za opozicijsko listo 147 poslancev. V finančnem odboru je dobila vladna večina 16 mandatov, opozicija pa 15. Od strani odbornikov iz vladne večine so bili izvoljeni v finančni odbor dr. Jurij Koc, kot namestnik pa dr. Veblo. Od strani opozicije sta bila izvoljena dr. Ivan Lovrenčić in Ivan Mohorić, za namestnika pa Janžeković in Ivan Prekorski. Za odbor za prošnje in pritožbe je glasovalo 310 poslancev, za vladno listo 158, za opozicijsko listo 145. Od strani vladne liste so izvoljeni v odbor dr. Frane Semrov in kot namestnik Miha Brenčič, od strani opozicije kot odbornika dr. Riko Fuchs in Avgust Lukačić. Za imunitetni odbor je glasovalo 307 poslancev, od tega za vladno listo 161, za opozicijsko 146. Od strani vladne večine je bil izvoljen v ta odbor dr. Veblo, kot namestnik pa Karel Gajšek. Od strani opozicije

Seja kluba vladne večine

Beograd, 13. novembra. b. Ob 5. uri popoldne se je vršila seja kluba vladne večine in kluba Jugoslov. radikalne zajednice. Seja je bila v zbornični dvorani pod predsedništvom predsednika kluba JRZ Dragiša Cvetkovića. Prisostvovali so ji predsednik vlade dr. Stojadinović, prosvetni minister Stošević, minister za soc. politiko in nar. zdravje Komnenović, poštni minister dr. Kaludžerčić in minister za šume in rude Juraj Janković. Na seji je bilo navzočih okrog 120 nar. poslancev. Razpravljali so o novo nastali situaciji v parlamentu, kakor tudi o predstojećih volitvah posebnih zakonodajnih odborov, ki bodo izvoljeni na jutrišnji seji.

Novi odbori so se že konstituirali — eksodus opozicije

Beograd, 13. novembra. b. Danes popoldne so se konstituirali že novoizvoljeni odbori. Opozicija je zahtevala v vseh odborih podpredsedniško mesto. V imunitetnem, verifikacijskem in administracijskem odboru je prišlo do sporazuma, med tem ko v ostalih dveh odborih do sporazuma ni prišlo. Radi tega so opozicijski odborniki napravili eksodus. Odbori so se konstituirali takole: verifikacijski odbor: predsednik dr. Todor Lazarević, podpredsednik dr. Ivan Jancić, sekretar dr. Josip Rogić. — Odbor za prošnje in pritožbe: predsednik Jevrem Tomić, podpredsednik Ljubomir Pantić, sekretar Borijo Zivadinović. — Finančni odbor: predsednik dr. Marko Kožul, podpred-

je bil izvoljen kot odbornik Rajko Turk, kot namestnika pa Stanko Hočevar in dr. Antun Novčan. Za verifikacijski odbor je glasovalo 309 poslancev, od tega za vladno listo 174, za opozicijsko pa 145. Od strani vladne liste je bil izvoljen kot odbornik Gajšek Karel, kot namestnik pa dr. Jurij Koc, od strani opozicijske liste je bil izvoljen dr. Ivan Jancić, kot namestnik pa Milan Mravlje. Za administrativni odbor je glasovalo 309 poslancev, za vladno listo 164, za opozicijsko 144. Od strani vladne liste je bil izvoljen kot odbornik dr. Frane Kolar, kot namestnik pa dr. Fran Semrov. Od opozicijske liste Albin Komar, kot namestnik pa dr. Novčan. Dobrišek Karel in Lukač Avgust.

Prihodnja seja danes dopoldne

Po objavi tega rezultata je predsednik seje zaključil in objavil, da bo prihodnja jutri dopoldne ob 10. uri s sledečim dnevnim redom: 1.) Volitve odbora za proučavanje zakonskega predloga o gospodarskih združenjih, 2.) Volitve odbora za proučavanje predloga trgovinskega zakona, 3.) Volitve odbora za proučavanje predloga zakona o prestopkih, 4.) Volitve odbora za proučavanje zakonskega predloga o mednarodnih razodbah in sporazumih, 5.) Volitve odbora za proučavanje predloga o rešenju liji za spremembo št. 19. točka 2. zakona o poslovnem redu Narodne skupščine.

sednik Mita Dimitrijević, sekretar Milivoj Rajaković. — Administrativni odbor: predsednik Vojko Čvrkić, podpredsednik Todor Zivković, sekretar Branko Todorović. — Imunitetni odbor: predsednik dr. Milan Sekulić, podpredsednik Milan Kurilić, sekretar Radomir Gajić.

Ose ne vesti

Z redom sv. Save II. stopnje je odlikovan generalni direktor drž. žel. inž. Naumović Dimitrije, za viš. tehničnega kontrolorja na Direkciji pošte v Sarajevu je postavljen Fajgel Ludvik, dozdaj v Dubrovniku. — Upokojena je Amalija Savojec, viš. poštni kontrolor, za uradnico 9. polož. skupine je postavljena pri filijali Drž. hipotekarne banke v Ljubljani Hafner Ana. — Premeščena sta svetnik dr. Ante Deprati v peti položajni skupini s sreskega načelstva v Slatini k sreskemu načelstvu v Plevlju in višji pristav dr. Klemen Brus v šesti položajni skupini s sreskega načelstva v Novi Gradiški k sreskemu načelstvu v Dugem selu.

Mednarodna radiofonska unija

Beograd, 13. novembra. AA. Mednarodna radiofonska unija v Ženevi je sklenila sklicati konferenco, ki bi se imela vršiti meseca februarja v Parizu. Na tej konferenci naj bi razen organizacij, ki so včlanjene v tej uniji, sodelovale tudi organizacije z drugih kontinentov. Na konferenci bodo razpravljali o vseh aktualnih radiofonskih vprašanjih in o kompetenci ženevske unije.

= Sport =

Uspela revanša

Manchester City : Sparta-Slavija (Praga) 4:1 (1:0)

Manchester, 13. novembra.

Danes se je odigrala na igrišču tukajšnjega kluba Manchester City nog. tekma med kombinacijo Sparta-Slavija iz Prage in angl. prof. klubom Manchester City. Igri je prisostvovalo 25.000 gledalcev. Sodil je tudi na kontinentu znani sodnik Fogg.

Angležem je uspelo, da so se revanžirali za svoj občutni poraz v Pragi letos v maju, ko so bili poraženi s 5 : 1. Čehoslovaki so sicer storili vse, kar je bilo v njih moči, toda nasproti si-jajno razpoloženim domačinom, ki so domna vse močnejši nasprotnik kot na svojih turnejah po kontinentu. Le Planički, ki je danes prekosil samega sebe, se imajo Pražani zahvalili, da ni bil poraz še večji. Pri Angležih je bila sitajna napadalna vrsta v postavi Toseland, Marshall, Tilson, Heard, Brook. Stalna opasnost za gol gostov je bil slavni Brook na levem krilu, ki ga češkoslovaška obramba ni mogla držati.

Prvi gol je padel v 34. minuti 1. polčasa iz kazenskega strela. Ze v 11. minuti 11. polčasa je povišal Tilson po centru Brook na 2:0. V 20. minuti beleži Marshall 3:0. Častni gol za goste je dal v 33. minuti Bouček po kotu, ki ga je precizno streljal Fascinek. Ze 3 minute nato pa postavi Brook iz kazenskega strela končni rezultat 4:1.

Praska kombinacija je nastopila v postavi: Planička, Čtyroki, Burger-Krčil, Bouček, Kostalek-Fascinek, Sobotka, Braine, Nejedly, Puč.

V soboto igrajo Čehoslovaki v Stoke City, v ponedeljek pa s Sheffieldom.

Na dopustu so ga zaklali

Maribor, 13. novembra

Vedno pogostejša so poročila z dežele o nesrečnih in krvavih fantovskih pretepih, ki so prav sedaj na jesen zelo pogosti. Skoraj vedno je tem nesrečam kriva žarnica, ki se z njo upijajo ljudje do nerazsodnosti, ki vodi

navadno do tragičnih dogodkov, ki mečejo temno senco na naše podeželje. Te dni so bili v Trnovljah pri Socki zaposleni fantje z obrezovanjem repe in korenja. Med njimi je bil tudi 22-letni posestniški sin Ivan Dolar, ki se je kot vojak mudil na dopustu. Fantje so bili dobre volje in so se prepevali. Ko so se vračali iz dela, je spotoma stopil Ivan Dolar v hišo posestnika Senegačnika v Trnovljah, ker je menil, da se pri njem mudi njegov brat. Med vrati pa, se je srečal s Senegačnikovim bratom Hihom Seničem, ki je bil pijan. Brez vsake besede je slednji izvel izpod suknjice dolg nož in z njim zamahnil po Dolarju. S krepkim sunkom mu je prerezal na vratu žilo odvodnico in težko ranjeni Dolar je že po nekaj trenutkih izdihnil. Senič, ki je po krvavem dogodku pobegnil, je prišel kmalu v roke orožnikom, ki so ga aretirali in predali sodišču, kjer bo za svoje divjaštvo prejel zaslužen kazni.

Zadnie vesti

Asmara, 13. novembra. AA. Posebni poročevalci agencije Havas javlja: Abesinci skušajo objeti levi bok armadnega zbora generala Santinija. Italijanske čete so prispele v bližino Azbidere, kjer so ugotovile, da se tamkaj nahajajo močnejši oddelki armade dedžasa Kase. Opazile so tudi, da se močni oddelki abesinskih čet zbirajo tudi okrog Geralt. Vse kaže, da bo tod prišlo do velike bitke. Ras Sejum se nahaja s svojim stabom v malem kraju, ki je od bojišča oddaljen pol drugo uro. Italijanske čete čistijo ozemlje proti reki Takazi. Z letalskimi izvidi je do-gnano, da se severno od Ambe Alagija zbirajo močne abesinske čete. To so znamenja, da se pripravljajo večja in odločilna bitka. — London, 13. novembra. AA. Reuter poroča iz Addis-Abebe: Tukaj trde, da je Dagabur še zmerom v abesinskih rokah.

Berlin, 13. novembra. AA. SNB poroča iz Addis-Abebe: Vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo velika bitka na reki Geni, pritoku reke Takaze, in sicer med Makalo in Antlo. Abesinske čete, ki napadajo v tem odseku, pripadajo vojski rasa Sejuma. Po dosedanjih poročilih se zdi, da so abesinske čete doslej precejšnje uspehe.

Cdmevi

Zauni francoski politik in biesi minister Paul Boncour razpravlja v pariški »La Tribune des Nations« o nevarnosti japonskega prodiranja na Kitajsko in pravi med drugim: »Iz objektivne politične analize sledi, da Japonska na trdni podstavi svoje organizacije v Mandžuriji, neumorno nadaljuje svoj pritisk proti jugu. Do danes je že popolnoma ali skoro dosegla demilitarizacijo severne Kitajske do Kitajskega zidu in zdaj so njeni napori obrnjeni še bolj proti jugu, z željo, da bi v demilitarizirano cono, to je cono pod kontrolo japonske vojske, vtaknila celo severno Kitajsko s Pekingom in Tien-Tsinom. Nankinski atentat z dne 1. novembra, smrtni udar ministrskega predsednika, ki je bila delo mladih kitajskih nacionalistov, predstavlja samo majhno epizodo strašne borbe, ki se razvija med onimi, ki se sklanjajo upirati, in onimi, ki — zapuščeni od mednarodne javnosti — menijo, da morajo neizogibno iskati poslednje zatočišče v kitajsko-japonskem bloku, izkoriščajoč pri tem ogromna naravna bogastva Kitajske, kar odpira vse možnosti masčevanja nad Evropo, ki je bila dovolj ne previdna, da ni razumela, da je mir — vsaj po vojni — nedeljiv.«

O ameriškem stališču v vprašanju sankcij proti Italiji, s posebnim ozirom na prepoved izvoza orožja, piše »New-York Herald«: Iz trgovske pogodbe, sklenjene med Združenimi državami in Italijo leta 1871, je nekdo privlekel na dan že povsem pozabljeno določbo, ki pa utegne docela spremeniti izgled problema embarga nad orožjem. Sedmi člen te pogodbe določa namreč izrecno: »Nobena prepoved izvoznih ali izvoznih predmetov ne more biti proglašena med Združenimi državami in Italijo, ne da bi se istočasno razširila na vse druge narode.« Italija bi torej mogla protestirati proti embargu, ki zadeva samo dve državi: njo in Abesinijo. Zdi se pa, da italijanska vlada nima namena sprostiti to vprašanje. Mogoče pa je, da se kak ameriški izvoznik obrne na vrhovno sodišče z zahtevom, da se embargo nad orožjem, namenjenim v Abesinijo, razveljavi.

O vatikanskem stališču glede sankcij čitamo v londonskem »Daily Telegraph«-u med drugim: Ko bo prišlo do popolnega izvajanja ekonomskih sankcij proti Italiji, bo za Vatikan nastal čisto svojevrsten diplomatski problem. Vatikansko mesto, ki je okoli in okoli obdano od italijanskega ozemlja, je povsem navezano na svojega posrednika — Italijo. Vatikansko mesto nima bank in ves denar, ki ga potrebuje za svoje lokalne potrebe, je naložen v italijanskih bankah. Če bi Vatikan dal komu posojilo, ali pa dosegel sam kredite, bi vse te operacije moral izvesti po kateri izmed teh bank. — Ne moremo pa reči, da bi obstoj takozvanega »abesinskega kotička« v Vatikanskem mestu povzročal kake posebne težave. Gre namreč za »abesinski kolegij«, namenjen abesinskim dijakom teologije, ki je edini nacionalni kolegij v Vatikanskem mestu samem.

v berlinski »Deutsche Allgemeine Zeitung« čitamo tole zanimivo zgodbo: »Nekdo iz okolice Bodenskega jezera je kupil konja od nekega kmeta v Ebergoetenu, ki je bil sam malo prej kupil žival od vojaškega poveljstva v Göttingenu. Kmet je prodal konja zato, ker ni bil za poljska dela. Na poti s kupčije se je kupec iz okolice Bodenskega jezera ustavil v neki gostilni, da bi popil kozarček vina. Konja je pa med tem privezal pred gostilno. Žival pa se mu je izrgala in kupec jo je zaman iskal. Končno se je spomnil, da je njegov prodajalec konja kupil v Göttingenu in da se je bil konj spet povrnil tja. In v resnici: že od ranega jutra je konj stal pred kasarno v Göttingenu in zahteval (tako piše nemški list!) z nestrpnostjo, da mu dovoli spet povratek v staro vojaško aktivnost. — V Nemčiji so torej tudi konji prožeti z militarističnim duhom...«

Spet je v modi pisanje o francosko-nemškem zblizevanju. V tej zvezi hočemo opozoriti na ustanovitev francosko-nemškega združenja pod pokroviteljstvom francoskega poslanika v Parizu in nemškega poslanika v Ribbentropu. Essenski list »National Zeitung« je pisal o tem pred dnevi: »Francosko-nemško združenje, ki se pravkar ustanavlja in ki si postavlja za nalogo čim ožje sodelovanje obeh narodov ter medsebojno razumevanje položaja in obeh državah s pomočjo osebnih izmenjav posameznih gledanj, je priredilo izvirno soareje. Srečno naključje je hotelo, da je bila ta prireditel na gradu Monbijou, ki po besedah nemškega govornika, ki je izrekel dobrodošlico, na ubran način združuje v sebi prusko tradicijo in francosko arhitekturo.«

O nevarnosti izvajanja sankcij je pred dnevi pisalo vatikansko glasilo »Osservatore Romano« med drugim: »Drug razlog nevarnosti izvajanja sankcij je v tem, da bi njih strogo utegnili Italijo postaviti v posebno težak položaj. V tej zvezi se nam zdi umestno opozoriti na besede, ki jih je v lordski zbornici spregovoril lord Maitland. Po njegovih izjavi je general De Bono baje telegrafiral Duceju, da bi morebitna blokada kompromitirala položaj v koloniji, kajti, tudi če bi operacijske čete ne trpele nikakega pomanjkanja, bi morale še vedno skrbeti za vzdrževanje tisočev žena in otrok, ki so prišli pod italijansko oblast. To so spet novi pogledi na možne posledice sankcij, ki pa jih je treba imeti pred očmi.«

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda!«

Pred poroko ga je vzela črna smrt v motniškem rudniku

Kakor njegov oče je tudi Groznik Anton postal žrtev jame

Zagorje, 12. novembra.

V majhnem rudniku v Motniku pri Vranskem se je v noči od ponedeljka na torek zgodila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 27letni rudar Groznik Anton iz Toplice pri Zagorju.

Od doma je odšel v ponedeljek popoldne in prišel na delo okrog 10. ure zvečer. V njegovi družbi je bil rudar Janez Slapnik. Oba sta zadevala izkopane jame z lesom. Zaradi premajhnega prostora je moral Groznik večkrat klečati ali ležati na hrbtu opravljati delo, da je zadel izkopani material. Po pripovedovanju očitavca se je nesreča pripetila okoli 4. ure zjutraj. Njegov tovariš je ravno hotel iti iskati nekaj jabolk in kruha za malico in tedaj mu reče Groznik: »Pa pogledaj, koliko je ura.« V tren-

utku je zagrmelo in sesula se je nanj debela plast kamenja in premoga. V ranih jutranjih urah so pričeli rudarji z odkopavanjem in ga našli v kleččem stanju mrtvega. V obraz je bil ves posinjel. Popoldne je prišla na lice mesta komisija in svoji ponesrečenca. V torek zvečer so ponesrečenca prepeljali na njegov dom, kjer leži na mrtvaškem odru. Pogreb pokojnika bo danes ob 16. uri.

Tragično je pri tem, da je pred 10 leti zadel Groznikovo družino ista usoda. V zagorskem rudniku se je ponesrečil oče pokojnikov, ki je padel v šaht in se ubil. Pokojnik je bil marljiv mladenič. V kratkem bi se moral vršiti njegova poroka in si je že sam izdelal pohištvo, toda smrt mu je prekržila načrte. Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sožalje!

Usodna pot od posestnika do berača in požigalca

V sodni dvorani je pa zaplakala mlada žena...

Maribor, 13. novembra.

Pred velikim kazenskim senatom je stal danes dopolne 35 letni bivši posestnik Jože Sešerko iz Zamencev pri Moškanjcih. Obložen je bil, da je v noči na 27. septembra letos v Zamenceh zažgal prej njegovo, sedaj pa dr. Alojza Visenjakovo gospodarsko poslopje. Zažgal je na več straneh in je bila velika nevarnost za življenje hlapija in pastirja, ki sta spala v pogorelem poslopju. Motivi, ki so ga vodili do dejanja, so tragični. Gospodarstvo je bilo rakovo pol, tako dolgo, da je prišlo na boben. Zaradi 400 dinarjev, ki jih je dolgoval, je dr. Visenjak kupil posestvo, obtoženec pa je postal berač. Vse to in pa posmehovanje njegovih sosedov si je gnal tako k sreči, da je obupal in zažgal skedenj. Na današnji razpravi je sodnikom dejanje odkrito priznal. Obsojen je bil na 6 let robije in na trajno izgubo častnih pravic. Sešerko je kazen

mirno sprjel. V dvorani pa je zaplakala njegova mlada žena.

Specialist za podstrešja

Pred mali kazenski senat, ki mu je predsedoval vss. g. Lenart je stopil 40 letni brezposelni delavec Karel Murko, ki je bil v ptujski okolici pravi strah in trepet tamkajšnjih posestnikov. Bil je nenadkriljiv specialista za vlope na podstrešja. Tako je v kratkem času šestim posestnikom ukradel s podstrešja za okoli 10.000 dinarjev razne obleke in drugih stvari, kar mu je pač prišlo pod tatinske roke. Vse to je nato za nizke cene prodajal po raznih starinarh. Med drugimi je tudi okradel sodnika dr. Vladimira Muha iz Ptuja, ki mu je iz podstrešja odnesel za 2410 dinarjev obleke. Murko je bil obsojen za svoje podstrešne obiske na 3 leta robije in na 4 letno izgubo častnih pravic.

Pismo iz Metlike

Martinova nedelja je bila pri nas v belokranjski metropoli izredno živahna. Opozicija — seljaška hrvaška stranka je imela velik političen shod na Jurovskem brodu na travniku pri novem železobetonskem mostu preko Kolpe, ki je bil pred kratkim odprt za javni promet. Na tem prostoru se je zbralo 68 zastav in okrog 6000 navdušenih poslušalcev. Shod je potekel v najlepšem miru in disciplini. Po končnem zborovanju pa se je masa mirno razšla in začelo se je veselo martinovanje.

Tako veselega in prijetnega martinovanja že dolgo nismo imeli v Metliki. Pravijo, da je temu vzrok letošnji vinski pridelek, kar bo tudi najbrže res. Kriza je bežala ta dan, kot bi jo kdo z burkijo podil, in dva dni je ni bilo na izpregled.

Modernizacija ceste Ljubljana-Kranj

Zadeva se je pričela vleči in imeli smo šele eno licitacijo za oddajo del, namreč za tlakovanje ceste od šentjakobskega mosta, po Zoisovem grabnu in Aškerčevi ulici do Bleiweissove ceste. Ker je na dražbo prišel samo en podjetelec, so morali razpisati novo licitacijo v skrajšanem roku. Potrjeni so tudi že projekti za modernizacijo ceste od šišenske mitnice do St. Vida, kjer tramvajška proga ostane skoraj nedotaknjena. Prav tako je odobren že tudi načrt za modernizacijo ceste od St. Vida do Jeperce z veliko preložitvijo Medenskega klanca. Za to progo bodo tri licitacije, in sicer za tlakovanje vse ceste, druga samo za spodnji ustroj Medenskega klanca, torej samo za preložitve ceste brez tlakovanja, tretja pa za nadvoz čez železnico. Licitacij ni mogoče razpisati, ker še niso odprti krediti. Edino za preložitve Medenskega klanca bi lahko razpisali dražbo takoj, ker je kredit za to delo v fondu za javna dela. Tudi podrobni načrti za ureditev ceste od Jeperce do Kranja bodo v kratkem gotovi in tudi tu bosta dve dražbi, namreč ena licitacija za ureditev modernega kolovoza vsega tega dela ceste, druga pa za preložitve Gašpejskega klanca z nadvozom čez železnico kraj kolodvora v Kranju. Prelagati bi lahko začeli cesto takoj in sedaj brezposelni delavci bi pozimi s kopanjem zaslužili okrog 2 milijona Din, spomladi pa pridejo na vrsto druga dela in tlakovanje, ki bodo veljala 12 milijonov Din. Upanje je, da bodo vse licitacije razpisane že v najkrajšem času.

Delo v Ljubljani počiva

Mesec dni že praznujejo Dukičevi delavci v strugi Ljubljani. Pač je prejšnji teden bilo nekaj delavcev zaposlenih, da so učvrstili in razširili zagatno steno sredi struge pod transformatorjem, vendar z delom niso uspeli, ker je voda z dneva v noč stalno narasčala in vse njih delo ni prišlo v poštev.

Odločilni krogi so nam razlagali, da je pogoj nadaljnjemu delu normalno stanje Ljubljane, katji tudi gradnja gornjega dela nove zatvornice na Špiči zavisi od upadle vode. Tamkaj je že vse pripravljeno, da postavijo na betonirane temelje jezu leseno zatvornico, ki bo kos še tako velikim povodnjim. Čim bo voda zaprta, bo celotna struga s črpanjem hkratu suha. Tedaj — tako pravijo — bodo nadaljnja dela omogočena v Ljubljani proti Prulam celo pozimi. Gradaščice nameravajo spustiti po koritu v že zbetonirano Ljubljano skozi mesto.

Ob ustju Gradaščice treba predvsem na levem bregu zgraditi novo še en betonski opornik, kateri se je bil zadnjič, ko ga je izpodrinila dročča voda, občutno nagnil, a so ga doslej delavci že nad polovico zrušili z dlet. Šele tedaj bo celotno oporno zidovje na levem bregu zvezano in lahko kljubovalo tihotapski Gradaščici. Na desni brežini je treba tudi v dolžini izpolniti še kakih deset metrov oporne zidu.

Ker je stara zatvornica po večini odstranjena, bodo mogli še kakih 80 iz vode štrlečih pilotov izpultiti, oziroma izsekati. Šele tedaj bo zopet omogočen izkop in odvoz materiala iz struge.

KINO UNION

Telefon 22-21

Danes ob 16., 19.15, 21.15

Kaj je

Igra z ognjem

Vam povedo, pokažejo in pričarajo z nedosegljivim humorjem, s poplavo smeha ob ponazarjanju zakonske tragedije — Paul Hörbiger, Trude Marlen, Elka Brink v filmu

Igra z ognjem

Poleg tega bogat dopolnilni program, Foxov tehnik: Padeć Akuma

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Občni zbor Akademskega agrarnega kluba »Niiva«

Ljubljana, 13. novembra.

Agilni akademski klub »Niiva« je imel v ponedeljek, 11. novembra svoj redni občni zbor v društvenem lokalu, ki je bil nabito poln. Navzočen je bil tudi predsednik Zveze kmetskih fantov in deklet tovariš Ivan Kronovšek, ki je ob koncu zborovanja imel kratke nagovor na navzočne tovariše in tovarišice, katere je povabil k čim tesnejšemu sodelovanju z organizirano kmetjsko mladino.

Ob otvoritvi občnega zbora je predsednik »Niive« pozval navzočne, naj na dan miru počastijo z enominutnim molkom vse Slovence.

Po poročilih posameznih odbornikov, ki so pokazala mnogo tihega in plodnosnega dela, so sledile volitve. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik tov. Kerenčič Jože, podpredsednik tov. Vitorovič, tajnica tov. Lea Prah, blagajnik tov. Gerbec Mirko, delegat pri Zvezi kmetskih fantov in deklet tov. Čačinovič.

Kdo kaj ve o obešencu?

Mariborska policija in ostale oblasti prosijo vso javnost, da jim pomaga razjasniti skrivnost neznanega obešence, ki so ga preteklo nedeljo zjutraj našli ob Dravi. Neznani obešencec je okoli 26 let star, šibke, srednjevelike postave, ima suh podolgovat obraz, lasje so mu kodrasti in kostanjeve barve, ima rjave oči in precej velik nos. Neznane je imel na sebi modro obleko, vijoličasto polsvileno srajco, obut pa je bil v temne križaste nogavice in v nizke črne čevlje na zadrgo. Mogoče bo pomagal razjasniti skrivnost črn suknjič, ki ga je imel oblečenega in ki je bil znamke »Triglav«. Tudi klobuk, temnosive barve znamke »Adamovič« iz Kranja bi mogel pomagati pri ugotavljanju identitete neznanega obešence. V žepu so našli podkvasto denarnico s 10150 dinarjev.

Kamnik

Motociklistična nesreča, ki se je pa srečno in še celo s smehom končala. Ko se je namreč z motorjem vračal tukajšnji mesar g. Grčar od zagorskega semnja domov, mu je med potjo prisledel tudi neki njegov znanec. Privozila sta že do velikega klanca pri Trojanah, ko sta izza ovinka na ozki cesti zagledala par volov in malo vstran dekleta, ki je objemalo srečnega gonjača. Motociklista ju ne bi baš rada motila, toda mudilo se jima je domov in zavozila sta kar sredi med voliči in srečno dvojico. Ko pa se je malo kesneje g. Grčar ozrl, je presenečen zapazil svojega spremljevalca v travi poleg ceste. Stvar je bila prav kmalu pojasnjena. Ko sta vozila mimo volov, je ubogi spremljevalec, ki je sedel za vozačem, butnil od volovo zadnjo plat in brez vozačeve vednosti obsedel na cesti. To je že tretja, to pot ne baš težka nesreča na tej cesti, ki je znana po skrajni neprevidnosti iz semnje se vračajočih gonjačev živine.

Po celoletnem premoru so se v Narodni čitalnici zopet pričele tako težko pričakovane plesne vaje. Kot običajno jih tudi letos vodi izkušeni g. Golob.

Št. Pavel pri Preboldu

Samomor 24 letnega posestnikovega sina Jožeta P. iz Kaplje vasi je izzval v vseh krogih mnogo praznega govorjenja, mnogo seveda tudi na račun nekega dekleta, kateremu pa sedaj fantje prepevajo pod oknom ob večerih prav komične pesmi, ki se nanašajo na njeno ljubezen. Če primerjamo št. Pavel z drugimi kraji v Šavinski dolini, je naš kraj v samomorih rekorden, saj je preživel v zadnjih 8 letih kar 7 samomorov, in je to v večini slučajev plod nezdravih socialnih razmer in pomanjkanja samovzgoje.

Martinov večer je letos priredilo Obrtno društvo, ki že več let ni imelo nobene prireditve. Pričakovati je bilo večje udeležbe vsaj premožnejših, saj jim je znano, da je obrtniški stan poleg kmetijskega — najpotrebnejši.

Pri gasilskih vre. Zaradi samovzanosti nekaterih funkcionarjev v št. Lovrencu je več dolgoletnih odbornikov odstopila, kar kaže, da bo nastala še večja nesloga med vašani, kjer si zlasti mlajši resno želijo, da bi bilo društveno delo kot je gasilsko, urejeno in skupno.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

14. nov., četrtek: Direktor Čampa. Red četrtak.

Opera

14. nov., četrtek: Madame Butterfly. Red B.

Dnevni dogodki

× **Nacionalna ura.** Ob 19.30 bo predavanje Sokola kraljevine Jugoslavije. Predaval bo dr. Alfred Pichler. Zakaj naše Sokolstvo stoji na stališču jugoslovenstva. Prenos iz Beograda.

× **Tremerski dukat,** spevoigro v 4 dejanjih, uprizori Sokolsko društvo v Laškem v soboto 16. t. m. ob pol deveti uri zvečer in v nedeljo 17. t. m. ob 4. uri popoldne. Nedeljsko predstavo bo prenašala iz Laškega tudi ljubljanska radijska postaja. »Tremerski dukat« je delo učitelja-skladatelja Gobca Radovana, ki igra tudi vodi in dirigira. Sodeluje 17 članski orkester in nad 55 pevcev in pevk pevskega društva »Hum« v Laškem. Igra je vsebinsko prenovljena in izpopolnjena. Za zunanje posetnike so zveze na vse strani ugodne.

× **Razprava proti Šošariču.** V Zagrebu se je pričela razprava proti bivšemu blaginiku mestne občine v Zagrebu Ivanu Šošariču. Šošarič je deloma priznava svojo krivdno. Obtožnica ga dolži, da je poneveril v škodo mestne občine čez 2 in pol milijona dinarjev, na škodo gasilskega društva pa okoli 390 tisoč dinarjev. Šošarič je izjavil, da je prišel z manipulacijami v blaginji leta 1923. Dolej je bil, kakor je sam rekel, nedolžen, kakor dete. Nekega dne pa ga je poveljnik gasilcev Tolović prosil za posojilo in dal mu je 100.000 Din iz občinske blagajne. Od tega dne naprej je poneverjal čedalje večje vsote. Vsega se ne spominjam, je izjavil, ker sem napol nor in se sam čudim, da tu sedim, ker spadam nekam drugam. Državnemu tožilu je zatrjeval, da on in njegova družina od poneverjenega denarja ni imela nikake koristi. Dokazali so mu pa, da je manipuliral tudi z vložnimi knjižicami, na katerih je ponaredil številke, da ni bilo videti, koliko denarja je vložnega ali vzete iz blagajne. Imel je tudi svoj avto, toda bil je last njegove žene. Stal pa je okoli 80.000 Din. Šošarič se je tudi opravičeval, da je sprva dajal za številne reveže na občini svoj denar, potem je pa vse obdaroval z občinskim denarjem.

Danes ob 7. in 9. uri zadnjikrat
Oskar Straussova opereta
Žena, ki ve kaj hoče
Lil Dagover, Adolf Wohlbrück, Maria Beling
v glavnih vlogah
V dopolnilno Foxov zvočni tednik in film:
Zanimivosti Jadrana
V petek ob 20. uri za ceno Din 3— film:
20.000 let v Sing Singu
V soboto: **Barkarola**

× **Izmena vseučiliških profesorjev.** Že leta 1923. so se naši vseučiliški profesorji domeni, da bodo izmenoma predavali na vseh treh univerzah. Ta sklep se je šele letos uresničil in prvi je šel predavati iz Zagreba v Beograd prof. dr. Albert Bazala. Njegova predavanja veljajo za dijake kot semestrni kolegiji. Predaval bo o izbranih poglavjih iz filozofije.

× **Neznani utopljenci.** Še septembra meseca so potegnili iz Save ne daleč od Blance neznano, okoli 20 let staro utoplenko čokate postave, kostanjastih prstriženih las in okroglega obraza. Imela je na sebi modro letno obleko s cvetlicami, v ušesih pa zlate uhane. Mislili so, da so v utoplenki spoznali neko dekle, ki je pustila pismo, da skoči v Savo. To dekle je pa še živo, da orožništvo še vedno skuša dognati identiteto utoplenke. Še prej so iz Kolpe pod vasjo Hrolin v občini Stari trg v črnomeljsem srezu potegnili 30 do 35 let starega moškega, ki je imel na glavi tri rane od noža. Utopljenec je visok 175 cm in močne postave, ima brke, oblečen je bil pa v cajgaste hlače modre barve, a na nogah je imel nizke čevlje. Pri Vidmu na Savi pa ni so spoznali 35 do 40 let starega moža, ki je ležal že najmanj mesec dni v vodi, da je truplo že zelo razpadlo. Utopljenec je imel več zlatih zob, na sebi pa cajgaste dolge hlače, sivo rižasto srajco in črne visoke čevlje.

FINE ZIMSKE SUKNJE

lastnega izdelka priporoča po zelo nizkih cenah.

A. KUNC
Ljubljana, Gosposka ul.

× **Staršem, ki najemajo inštruktorje iz akademskih vrst.** Društvo slušateljev filozofske fakultete ljubljanske univerze je sklenilo dati tale apel na vas: Zavedajte se, da izmed akademikov iščejo inštruktorje tisti, ki se s tem preživljajo, to so tisti, ki so v slabem gnotnem položaju. Opaža pa se, da se inštruktorje baš zaradi slabega gnotnega položaja grdo izrablja. Saj morajo instruirati nekateri celo za 8 Din na uro ali pa še ceneje. Apeliramo na vas, da bodite toliko socialno čuteči, da uvidite, da se študent, ki je navezan sam nase, ne more s tako majhnim hono-

rarjem preživljati, in da upoštevate sklep vseh akademikov, da je honorar za eno uro instruiranja minimum 15 Din in da se bodo tega tudi dosledno držali. Naše društvo bo vse to kontroliralo in vsako izrabljanje javno žigosalo. Prosimo pa vse tiste, ki bi rabili inštruktorje, da se obrnejo na Jugoslovansko akademsko podporno društvo v Ljubljani, Univerza, da vam priporoči res najbolj potrebne tovariše in kvalificirane moči. Društvo slušateljev filozofske fakultete vljudo prosi vse, da to vzamejo na znanje. Društvo slušateljev filozofske fakultete.

Križarska vojna
španska inkvizicija, Kristus pred Pilatom, prokletstvo in stoletno beganje neumrljivega žida Ahasvera, ki ga predstavlja sloviti
Conrad Veidt
v močnem monumentalnem vefilmu „Ahas-
ver“, ki ostane vsakomur neizbrisno v spominu
Danes ob 16., 19.15, 21.15
v kinu Slogi
Telefon 2730

Liubliana
DNEVNA PRATIKA
Četrtek, 14. novembra. Katoličani: Stanislav Kostka. Pravoslavni: 1. november, Nov. Vračevi.
DEZURNE LEKARNE
Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gatus, Moste, Zaloška cesta 18.

* **Kdo je kriv smrti mestnega delavca Janežiča?** Pred dnevi smo poročali, da je minuli petek na Masarykovi cesti zadel tramvaj ob mestnega delavca Antona Janežiča in ga tako vrge ob tla, da si je zlomil roko in namolil tudi nogo. Mož je še sam šel domov, kjer se mu je pa stanje tako poslabšalo, da je moral v bolnico, kjer je navzile skrbni zdravniški pomoči v ponedeljek popoldne umrl. V ljubljanskih dnevnikih smo pa tudi čitali, da nesreče ni kriv tramvaj, čes da Janežiča ni niti zadel. Pravijo, da je ležala cev, ki je Janežič z njo ob 6. zjutraj škropil cesto, čez tramvajsko progo, a priče baje izjavljajo, da je bil Janežič tedaj daleč proč pri postajnem posloju. Ko je opazil, da je cev v nevarnosti pred bližajočim se tramvajem, je stekel tja in morda stopil na njo ter zato tako nesrečno padel. Cev je tramvaj natrgal in mož je že v ponedeljek umrl, a sedaj tudi čitamo o preiskavi, vendar pa nikjer ne moremo izvedeti, kako in kaj je pravzaprav s to nesrečo preprostega delavca, ki bomo pa o njej seveda še poročali resniko. Tudi na nesreči stare Terezije Dacar pred Nunske cerkvi po sodbi Splošne maloželezniške družbe ne zadene voznika nobena krivda in zato pač nima uboga ženska nobene pravice do odškodnine. Enako je potemtakem tudi s pokojnim Janežičem, ki je zapustil vdovo s tremi otroci, sam pa je pripovedoval, da ga je sunil tramvaj, ko je hotel odklopiti cev.

* **»Skandal pri Barlettovi«** (Vzorni soprog) izvršno Hoopwoodovo veseligrlo, ki je dosegal pri obeh dosedanjih uprizoritvah senzacionalen uspeh, ponove v šenjakobskem gledališču v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. ob 20.15. Pikantna veseligrlo je zabavna tako, da obiskovalci niso prišli iz smeha. Ker je bila tudi zadnja predstava popolnoma razprodana in je odšlo mnogo ljudi brez vstopnic, kupite vstopnice že v predprodaji. V nedeljo ob 15.15 se uprizori na splošno željo kot popoldanska predstava Govekarjeva ljudska igra s petjem »Legionarji«.

* **Kranjevo dramo »Direktor Čampaz«** ponove danes v četrtek 14. t. m. za red četrtek. Ker je to zadnja abonentska predstava te drame, opozarjamo na reprizo.

* **Puccinijevo opero »Madame Butterfly«** ponove v premijerski zasedbi za red B danes v četrtek 14. t. m.

* **Filatelisti v šiški organizirajo podružnico Slovenskega filatelističnega društva** in bo zato v petek ob 20. sestanek v gostilni »Pri rari«. Vabljeni so vsi šiški filatelisti.

* **Včerajšnja sredi na Vodnikovem trgu** je bila bolj slaba. Prav mnogo pa so pripeljali jabolk, ki so se nenavadno podražila, da ste včeraj morali plačati po 4 Din za jabolko, ki ste jih ob tednu dobili še po 2 Din. Posebno mnogo imajo nagnitih jabolk, ki jih prodajajo po 1 do 2 Din. Vsi sadjarji se pritožujejo, kako zgodaj je letos sadje že zrelo za konzum in kako hudo gnije. Strokovnjaki pravijo, da je temu kriva suša in vročina, ki je vladala v minulem poletju, da je sadje nenavadno zgodaj dozorelo. Hrušk na trg kmetje ne prinesejo najboljših, temveč samo vodenice in medne močnice, ki jih kilogram prodajajo po 2-50 Din. Tudi domačega grozdja je že zelo malo in ga prodajajo tudi kar na litre, namreč same jagode po 3 Din kg ali 2 Din liter. Zelo mnogo je pa grozdja iz drugih banovin, da je po 4 Din, smederevka pa po 6 Din. Še vedno je na trgu precej jurčkov, ki so primeroma dragi, da stane merica do 7 Din, a zelo mnogo je sivk po 1 Din liter. Lepa endivija se še vedno ni podražila in jo je dosti vsak dan, da dobite velike lepe glavice po 50 para, merica očistih glavice pa velja 1 Din. Zelne glave so od 75 p do 1-50 Din, glavica ohrovtja pa velja 2 Din, tri kolerabe dobiti za 1 Din, špinaca velja merica 1 Din, črne redkvice so 3 za 1 Din, zelo se je pa podražila karfiola od prejšnjega tedna, saj je tedanja cena skočila od 3 Din na 5 do 6 Din za lepo karfiolo. Krompir je po 1 Din na drobno, na debelo ga pa prodajajo

po 75 para, a jajca se še vedno draže, da najcenejša dobimo po 1 Din, par boljših pa velja 2-25 Din. Perutnina je obdržala ceno, a divjačine in na trg za čudo malo, zajec pa velja 30 Din.

* **Zanimivo predavanje** priredi ženska sekcija Kraljevega odbora Jadranske straže v Ljubljani ob priliki družabnega sestanka dne 14. t. m. ob 20. uri v salonu restavracije »Zvezde«, kjer bo predavala o japonski ženi vse naši javnosti dobro znana ga. Skušek Tsuneko. K temu predavanju, ki obravnava za Ljubljano še precej neznano materijo, vabi ženska sekcija J. S. vse svoje članice, pa tudi člane Jadranske straže in ostalo javnost. Vstopnine ni!

* **»Jugoslovenska majka«** sklicuje za petek 15. t. m. ob 15. uri redno sejo v damski sobi kavarne Emona. Načelnica.

* **Na Rudniku pri Ljubljani je pogorel** večeraj zjutraj dvojni kozolec posestnika Ivana Dremelja tik državne ceste. Gasilci iz Barja in Rudnika so preprečili, da se ogenj ni razširil na slamo kriti pod in na hišo. Ker je primanjkovalo vode, je kozolec skoraj popolnoma zgorel in z njim precej slame in sena, da je 20.000 Din škode. Govori se, da je bil ogenj podtaknjen.

Maribor

△ Narodno gledališče. Četrtek, 14. nov. ob 20. uri: »Medvedji ples«. Red A. Znižane cene. — Petek, 15. nov. Zaprlo. — Sobota, 16. nov. ob 20. uri: »Vihar v kozarec«, Premiera. Poslovljena predstava in štiridesetletni jubilej Stefke Dragutinovičeve. Izven. — Nedelja, 17. nov. ob 20. uri: »Poljska krič«. Znižane cene.

△ Cene kruhu zvišane. Na nedavnem sestanku mariborskih pekovskih mojstrov je bilo sklenjeno, da bodo cene kruha povišane, in sicer za pol dinarja pri kilogramu. Bel kruh bo sedaj veljal Din 4-50 kg. polbeli 4 in črni kruh Din 3-50 kg.

△ Aretirani »novinarji«. K naši tozadevni notici v 194. številki »Glasa naroda« ugotavljamo, da je policija tri novinarje iz Beograda sicer privedla na policijo, ker pa se je izkazalo, da imajo dokumente v redu in da se pečajo s poštenim poslom, so jih zopet izpustili.

△ 40.000 dinarjev škode je utrpel večeraj popoldne most, ki veže Muto z Vuzenico. Po Dravi je privozil splav posestnika Blaža Brohadrta. Zaradi močnega toka reke splavarji splava niso mogli pravilno usmeriti in je z veliko silo tresel ob opornike mosta, ki so se na mah zrušili. Pri trčenju se je razbil tudi splav in splavarji so se jedva rešili smrti. Most je tako poškodovan, da je ustavljen na njem promet z vozili. S popravili so takoj pričeli.

△ Nepredvidni kolezar je večeraj v Vetrinjski ulici povozil zasebnico Terezijo Darlerjevo, stanujočo na Tržaški cesti. Žena je pri padcu zadobila hude poškodbe na ustih in si izbila več zob. Prepeljana je bila v bolnico. Nepredvidnega kolezarja pa zasledujejo.

△ Pobalini oboroženi s fračami so na Aleksandrovi cesti večeraj napadli znanega mariborskega urarja Luisa Dadiena. Več kamenčkov ga je zadelo v glavo, zdrobila so se mu ožala in je bila velika nevarnost za njegove oči. Policija je nekaj pobalinov že prišla.

△ Vlom v pralnico. Preteklo noč je nekdo vlomil v pralnico mizarja Jakoba Kozla in zasebnice Amalije Smerdujeve v Jadranski ulici št. 21. Ukradel je vse perilo, ki je bilo tam pripravljeno za sušenje, tako da znaša škoda 3861 dinarjev. Nekaj tega perila so danes našli v bližnji drvarnici. Policija je vlomilcu že za petami.

△ Slavje Stefke Dragutinovičeve. Po več ko štiridesetih letih uspešnega in požrtvovalnega odrekega delovanja, ki je bilo po večini darovano slovenskim gledališčem (Trst, Ljubljana in največ Maribor), je stopila pred meseci priljubljena članica mariborskega gledališča Stefa Dragutinovičeva v zaslužni pokoj. Njena poslovilna predstava, zvezana z jubilejem štiridesetletnega umetniškega delovanja, bo v soboto 16. t. m. Ob tej priliki bo premiera Frankove veseligrle »Vihar v kozarec«, kjer igra slavljenska glavno žensko vlogo. Vse mariborsko kulturno občinstvo se vabi, da se proslave udeleži. Občinstvo se naproša, da rezervira vstopnice čimprej.

△ Živinski sejem. Na torkov živinski sejem je bilo pripravljenih 560 krav, 150 volov, 16 konjev, 12 bikov 10 telet, skupaj 748 glav. Prodanih je bilo le 373 komadov. Cene živini so bile naslednje: debeli voli kilogram žive teže od 2-75 do 3-25, poldebili voli 2 do 2-50, plemenski voli 2 do 2-50, bikki za klanje 2-25 do 2-50, glavne krave 2-25 do 3, plemenske krave 4-25 do 4-50, krave za klobasarje 0-90 do 1-25, molzne krave 2-25 do 2-50, breje krave 2-25 do 2-50, teleta 3 do 4-50 Din kilogram.

△ Grajski kino. Od četrta dalje nova velika senzacija vefilm »Križarji«.

△ Kino Union. Od četrta dalje muzikalna slager-veseligrlo »Poročnik Bobby« z Gustavom Fröhlichom, Lido Baarovo in dunajskim komikom Rudolfom Carlom.

Celje

□ Iz vrst potujočega občinstva nam sporočajo željo, da bi naj novi odbor mestnega avtobusnega podjetja uredil tudi avtobusna postajališča kakor n. pr. v Zalu.

□ Opočno meso v Celju se revnim ljudem in družinam po nizkih cenah ne prodaja, kakor imajo to v drugih naših mestih, zato upamo, da bo novi klavniški referent uvedel tudi stojnico za opočno meso, kjer bodo revnejši stanovi lahko dobili cenejše meso.

□ Smrtna kosa. V torek 12. t. m. je v bolnišnici umrla 36letna žena tovarniškega delavca Antonija Polak iz Radeč ter 27letni graničar 2. gr. čete 39. pp. v Celju Pavlovič Rudisav. N. v m. p.!

□ Gledališče. Jutri 15. novembra ob 20. uri: »Bratomor na Metavi«, otvoritvena predstava. Gostovanje ljubljanske drame.

□ Smrtna nesreča pri delu. Ko je 30letni oženjeni delavec Jakob Arh v torek dopoldne podiral v gozdu posestnika Franca Hlastnika v Smarjeti dreve, se je spotaknil ob korenino in padel. Zadel je s tako silo z glavo ob tla, da mu je počila lobanja. Arh je v nekaj minutah podlegel poškodbam.

Ptui

Tatvina. Mohinski Mariji, služkinji v gostilni Glogočan v Ptujju je v torek dopoldne neznan tat odnesel iz omare njene sobe 180 Din in z njimi brez sledu izginil.

Jenkova proslava. Glasbena matica v Ptujju priredi v spomin 100letnice rojstva skladatelja Davorina Jenka 22. t. m. zvečer v mestnem gledališču vokalni koncert.

Nesreče. 75letna Horvat Liza iz Polencev je tako nesrečno padla na stopnicah, da si je zlomila desno roko. — Enaka nesreča se je pripetila 11letnemu Berzjaku Ivanu, kočarskemu sinu iz Kicarja, ki je tudi padel po stopnicah in si zlomil levo nogo.

Mož jo je zabodel. 31letno Butolen Marjijo, ženo posestnika iz Rodnega vrha, je v nedeljo zvečer v popolni pijanosti zabodel njen mož Franc in ji zadal z nožem težko rano v hrbet, tako da so jo morali prepekljati v bolnišnico.

Krani

Zadnje deževje je razmočilo ceste, da stoji blato za ped visoko. Posebno na prehodih za pešce je taka brozga, da bi človek kmalu ostal v njej. Potrebno bi bilo, da bi mestna občina te prelaze asfaltirala, ali vsaj poskrbela za odstranitev blata.

Na kranjski pošti še vedno obstajajo napisne deske od prejšnje trdke, ki je imela preje ta lokal v najemu. Kmet, ki pride v mesto nakupovat orodje ali kuhinjsko posodo, zavije naravnost na pošto.

Kino Narodni dom bo predvajal v petek, soboto in nedeljo tonfilmsko opereto od Richarda Falla »Hrepenenje«. V glavnih vlogah nastopajo Magda Schneider, Fritz Schulz in Paul Kemp.

Nogomet. Gorenjski derby Korotan : Bratstvo je končal neodločno 2:2 (0:1). Korotan, ki je igral na svojem igrišču, ni znal držati rezultata drugega polčasa, ko je bil z 2:1 v vodstvu. Zadnje minute so Jeseničani izkoristili ter izenačili. S tem so se obdržali z boljšo diferenco na prvem mestu. Igra je bila v splošnem zelo slaba.

Graho

Pododbor »Zveze kmetijskih fantov in deklet« Logatec, priredi 11., 12. in 13. januarja 1936 kulturno-prosvetno-gospodarski tečaj za fante.

Pretekli teden se je vršil 10dnevni sv. misijon. Govori so bili v nekem pogledu zelo potrebni, z nekega drugega vidika pa skrajno poniževalni za kmetijski živelj.

Posestniki, pogoreli 15. septembra t. l., so vsi razen enega deloma zgradili nova gospodarska poslopja.

Umrl je 86letni Jurij Hrblan, upokojeni banovinski cestar, stara kmetijska poštena korenina. N. v m. p. Zalujočim naše sožalje!

Radio

Četrtek, 14. novembra.

Ljubljana: 12.00 Sloviti virtuozni na ploščah, 12.45 vremenska napoved, poročila, 13.00 napoved časa, objava sporeda, obvestila, 13.15 valček na valček (plošče), 14.00 vremenska poročila, borzni tečaji, 18.00 Simfonija št 5 v D-duru (Haydn), izvaja radijski orkester. 18.40 slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič), 19.00 napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos iz Beograda 22.00 napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Za oddih! izvaja radijski orkester.

Razglas

Mestno poglavarstvo Maribor razpisuje

kleparska in parketarska dela

za zgradbo nove deške meščanske in dekliške ljudske šole v Magdalenskem predmestju. Ponudbe se morajo oddati najkasneje 21. novembra 1935 do 11. ure na mestnem poglavarstvu. Ponudbe morajo biti zapečatene ter kolekovane po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. marca 1932. »Službene novine« br. 70/XXIX z dne 26. marca 1932. Kavejca v iznosu 5% od ponujene vsote se mora vložiti pri mestni blaginji mariborski do 10. ure 21. nov. 1935 v vrednotah, ki jih sprejme mestna blaginja.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo proti plačilu napravniških stroškov pri mestnem gradbenem uradu, II. nadstropje, soba št. 2, počenši s 15. novembrom 1935.

Gospodarstvo

Italijanski kliring odpovedan?

Od leta 1932, ko je bil 1. novembra uveden kliring sporazumi z Italijo, se je italijanski kliring sorazmerno prav dobro obnesel, čeprav je bila trgovinska bilanca z Italijo vedno aktivna za našo državo. Naša trgovina z Italijo se je gibala v poslednjih letih v milijonih dinarjev kakor sledi:

	uvoz	izvoz	akt.
1932	361.9	705.0	343.1
1933	458.8	725.5	266.7
1934	555.1	797.6	242.5
9 mj. 1935	306.3	551.2	244.9

Aktivnost naše trgovine z Italijo pa je vendarle stalno nazadovale vse do letošnjega leta, to pa zavoljo različnih prohibitivnih ukrepov italijanske vlade. Stalen porast uvoznih in izvoznih števil, je prav za prav posledica nazadovanja vrednosti dinarja od leta 1932, ki je prišlo do svojega pravega izraza zlasti v letu 1933.

Nasproti aktivnosti naše trgovinske bilance z Italijo pa stoji velike terjatve, ki jih ima Italija v naši državi v zvezi z dvema velikima italijanskima zavarovalnima družbama, kar je v znatni meri zmanjšalo deficit italijanske zunanje trgovine z Jugoslavijo. Kljub temu pa je bil v letošnjem letu zabeležen nagli porast našega aktivnega salda v kliringu z Italijo. V začetku letošnjega leta je iznašal naš kliring saldo v prometu z Italijo komaj 900 in je po lagoma narasel na 175 milijonov ob koncu oktobra. Vsled tega naglega porasta kliring salda

terjatev morajo naši izvozniki v Italijo čakati na izplačila svojih terjatev tri mesece ali pa še več. Razumljivo je, da je vprašanje italijanskega kliringa postalo v našem gospodarstvu silno aktualno, ker gre za velike terjatve, s katerimi indirektno financiramo italijanski uvoz, kljub temu, da je naša izvozna trgovina prav za prav slabo finančno utemeljena. Ta dejstva so v mnogih gospodarskih krogih sprožila akcijo, da bi se italijanski kliring sporazumi odpovedali, plačilni odnosi v Italiji pa na novo uredili. Kliring sporazumi z Italijo se lahko odpove sredi meseca za konec meseca. Če bi odpovedali kliring sporazumi z Italijo nastane seveda vprašanje, kako se bo v bodoče razvijal plačilni promet z Italijo in na kakšen način bi bilo mogoče likvidirati sedanjí saldo v kliringu z Italijo. Na izplačilo tega salda v devizah skoraj da ni mogoče računati, ker Italija sama nima dovolj deviz in ker rabi svoje devize in zlate zaloge za nujne potrebe, izvirajoče iz abesinsko-italijanskega spora. Pač pa bi bilo mogoče obstoječi saldo likvidirati na ta način, da bi nam Italija za naš kliring dolg prepustila odgovarjajoči iznos njenih terjatev v Jugoslaviji, to pa zaradi tega, ker skoraj ni mogoče računati, da bi lahko italijanski uvoz v našo državo izravnal njen kliring dolg. Na vsak način je vprašanje likvidacije kliringovega salda v prometu z Italijo precej komplicirano in mu bo treba posvetiti kar največ pozornosti, da tako pri končni rešitvi ne bodo okrnjeni interesi našega gospodarstva.

Fiskalna obremenitev mestnega prebivalstva

Šel proračunskega odseka beograjske mestne občine dr. Aranilović je v »Beograjskih občinah« objavil obsežen članek o proračunu mestnih občin, v katerem navaja prav zanimive podatke o občinskih fiskalnih bremenih. Posebno zanimiv je pregled, ki navaja razmerje in podatke o fiskalni obremenitvi posameznega mestnega prebivalstva v proračunskem letu 1935/36. Ta pregled v naslednjem navajamo:

	Fiskalno breme	povprečno na preb.
Ljubljana	34.5 mil. Din	577.60 Din
Beograd	118.1 " "	494.50 " "
Zagreb	88.1 " "	474.50 " "
Oslje	18.4 " "	456.00 " "
Maribor	14.3 " "	431.90 " "
Dubrovnik	7.4 " "	395.10 " "
Split	15.9 " "	363.10 " "
Sarajevo	22.8 " "	291.90 " "
Banja Luka	5.3 " "	237.50 " "
Subotica	23.8 " "	237.40 " "
Skoplje	15.6 " "	227.67 " "
Niš	5.5 " "	155.50 " "
Bitolj	4.6 " "	137.80 " "

Iz predmetne tabele je razvidno, da je najbolj obremenjeno prebivalstvo mesta Ljubljana, kjer odpade na posameznega prebivalca povprečno 577.60 Din fiskalnega bremena letno. Po Ljubljani sledi Beograd s 490.50, nato Zagreb s 474.50 na prebivalca. Poleg tega je treba še upoštevati, da nima Beograd banovinskih fiskalnih bremen, ter bi bilo treba zato izvršiti omenjeno primerjavo obremenitve na podlagi mestnih in banovinskih fiskalnih bremen, ker bi šele na ta način dobili pravo podobo o obremenitvi v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Po taki primerjavi bi bilo razvidno, da je fiskalna obremenitev Beograda prav za prav znatno nižja, kakor v ostalih jugoslovanskih mestih.

V omenjeni razpravi navaja avtor tudi mestne občinske dohodke, zlasti dohodke mestnih podjetij in ugotavlja, koliki del teh dohodkov

odpade na posameznega prebivalca. V tej primerjavi pride na prvo mesto Maribor, na drugo Beograd, na tretjo Ljubljana in na četrto Zagreb. Da je Maribor glede dohodkov na prvem mestu, je pač treba upoštevati njegova najbolj razvita mestna podjetja, in zato je lahko razumljivo, zakaj v Mariboru odpade samo 30.3% na fiskalna bremena, vsi ostali dohodki pa izvirajo iz mestnih podjetij, ki jih ni mogoče smatrati za fiskalna bremena, ker namreč prebivalstvo sprejema za plačila gotove protiusluge. V Beogradu odpade na fiskalne dohodke 38% vsega proračuna, v Zagrebu 42.5%, v Ljubljani 47%, v Subotici 71.7% itd.

Glede neposrednih davščin navaja avtor, da znašajo v Beogradu le 4.1% vseh dohodkov (fiskalnih in nefiskalnih), v Mariboru 6.3%, v Ljubljani 9%, v Zagrebu 16%, v Sarajevu 14%, v Subotici 34% itd. Najvidnejše mesto v vseh mestnih proračunih zavzema trošarine. Tako znašajo n. pr. trošarine v Bitolju 53% vseh mestnih dohodkov, v Sarajevu 45%, v Ljubljani 26%, v Zagrebu 21%, v Beogradu 24%, v Mariboru pa samo 8%.

Največje dohodke iz občinskih podjetij ima Zagreb, kjer znašajo ti dohodki po proračunu 17.4 milijona dinarjev, nato Maribor s 7.2 milijoni, Ljubljana s 6.1, Beograd s 5.8 milijoni dinarjev. Ljubljana ima največji čisti dohodek od vodovoda, in sicer 3.2 milijona dinarjev, Zagreb samo 150.000 Din, dočim ima Beograd pri vodovodu 5.8 milijonov dinarjev izgube.

Na splošno ugotavlja avtor v predmetni razpravi, da je v naših mestih občinska fiskalna obremenitev mnogo večja, nego fiskalna obremenitev države. Med tem ko obremenjuje država povprečno vsakega prebivalca s 357 Din fiskalnih bremen na leto, znaša mestna fiskalna obremenitev na posameznega prebivalca mnogo več. Poleg tega pa je treba še pripomniti, da je fiskalna državna obremenitev mestnega prebivalstva nesorazmerno večja, od povprečne fiskalne obremenitve v vsej državi.

Gospodarske vesti

= Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 15. novembra ponudbe glede dobave kotnega železa bločnih verig in žičnih podvalčalnikov.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 23. novembra ponudbe glede dobave samotnega malletja in samotne opeke.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 10. decembra ponudbe glede dobave sesaljk za olje, do 12. decembra glede dobave razhladilnikov, do 20. decembra pa glede dobave lanene jadrenine in kablov.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. novembra ponudbe glede dobave 250 m balat-jermen, 100 kom. slamaric, 40 kom. odej, 100 m amerikanskega platna ter glede dobave svinčenih cevi.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 22. novembra se bo vršila pri Štabu 2. bataljona 2. kontiniranskega polka v Ptuj ušmerna licitacija glede dobave 3000 kg fižola, 600 kilogr. ješenjčka, 1200 kg testenin, 2000 kg riža in 850 kg zdroba. (Pogoji so na vpogled pri istem polku.)

= Oddaja zakupa restavracije na postaji Hum se bo vršila potom ofertne licitacije dne 16. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnice v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 13. novembra Amsterdam 2974'58 - 2989'17, Berlin 1756'08 - 1769'95, Bruselj 739'36 - 744'42, Curih 1424'22 - 1431'29, London 214'95 - 217'01, Newyork 4343'94 - 4380'25, Pariz 288'53 - 289'97, Praga 181'19 - 182'30, Trst 354'50 - 357'58.

Agrarna priv. banka 228-233, Dunaj-Zagreb 856-866-861, Dunaj-Beograd 865-855, Grčija-Zagreb 29'50 bl., Grčija-Beograd 29'75 pon., Privatni klir. London-Zagreb 244'44-246'04 - 245'24, Priv. klir. London-Beograd 244'50 povpr., Priv. klir. Madrid-Zagreb 598-608-603, Priv. klir. Madrid-Beograd 590 povpr., Sefer Osijek 128 bl., 7% stab. pos. v Parizu 77 bl.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Novi Sad, 13. novembra. Pšenica: Bačka 152 - 155, bačka ladja Tisa in Begej 160-162, slavonska in sremska 153-155, banaška 152-155.

Oves: Bački, sremski in slavonski 130-132'50, Rž ne notira. Ječmen: bački in sremski, 64 kg, 132'50-137'50. Koruza: Bačka in sremska 94-96, banaška 93-95. Moka: Bačka in banaška 0g in 0gg 232'50-252'50, št. 2 212'50-232'50, št. 5 192'50-212'50, št. 6 172'50-192'50, št. 7 157'50-162'50, št. 8 105-110. Fižol: Bački in sremski beli brez vreč 2% 250-280. Otrubi neizpremenjeni. Krompir ne notira. Tendencia slaba. Promet srednji.

Zidani most

Martinova nedelja je bila izredno lepa. Solčno vreme je privabilo tujce. Po vinorodnih krajih so po kratkem presledku zopet oživele zidanice zlasti na Dolenjskem, kjer so ljubitelji cvika jemali slovo od — mosta. Kakor znano, se na Martinovo šele krsti vino in dobi na Dolenjskem ime eviček, ki je letos izredno dober. Na povabilo hotelirja Juvancića iz Zidanega mosta je šla v nedeljo številna družba moških, okoli 15 jih je bilo, na Topolovec nad Sevnico, kjer ima g. Juvancić vinograd. Družba iz vrst železniških uradnikov in učiteljev je ugotovila, da je letošnja kapljica izredno dobra.

Ponesnažena prog. Na Zidanem mostu imamo dva predora, ki vodita pod železniško prog. Eden vodi k bregu k Savi, drugi pa v Majland. Oba pa sta stalno ponesnažena s človeškim blatom. Prosimo železniško

upravo, ki oskrbuje tudi predora, da popravi glede tega red. Tudi električna svetiljara je tu nujno potrebna.

Tujski promet na Lisci je vedno večji. Vsako nedeljo poseže koč precejšnje številno Zagrebčanov, Celjanov in Ljubljancev. Oskrba je nad vse zadovoljiva in poceni. Na Lisci so idealni smučarski tereni za začetnike, kakor za izvežbane smučarje. V letošnji zimi bo smučarski tečaj za začetnike, ki ga bo vodil priznani sportnik Ante Belihar, učitelj na Zidanem mostu.

Premestitev prometnega uradnika. Pred kratkim je bil premeščen na Zidani most g. Arhar Franc, prometni uradnik iz Zagorja. Radeški sportniki ga toplo pozdravljajo. Žele mu vse najboljše na novem službenem mestu.

Pridobivajte in sporočajte upravi nove naročnike!

Kultura

„Slovanski svet“

Težnje neodvisne mladine

S tem naslovom leži pred nami 1. številka 1. letnika nove slovenske revije. Ob tem pojavu se človek zdrzne in razveseli obenem. Zdrzne, ker ga zaskrbi, ali bodo spričo znane življenjskega mnogih naših uglednih revij tla med nami ugodna še za to novo revijo. Razveseli pa ob misli, da je s to revijo tudi med nami izpopolnjena vrzel, ki jo je čutil vsakdo, ki se je hotel seznanjati s slovenskimi vprašanji in je bil do zdaj v tem pogledu navezan skoro izključno na tuje revije, ki so o nas več vedele povedati kakor mi sami. To nam narekuje željo, ki jo že takoj ob prvi številki izražamo: Naj bi ta nova revija ne ostala samo pri poskusu njenih idealnih ustanoviteljev in s tem samo prehodni pojav v naši revijalni publicistiki!

Odkrito moramo priznati, da se nam prva številka predstavlja dovolj posrečeno. V uvodni besedi razlaga uredništvo namen in pomen novega mesečnika s temle besedami: »Živimo v dobi stvarnosti in bi bilo vse preveč napačno pogrevati za sedanost preživelo slovensko romantiko, kajti z osvoboditvijo je večina slovanskih narodov uresničila svoj predvojni slovanski program. Slovanska vzajemnost se mora postaviti na nove temelje, ki bodo odgovarjali zahtevam povojnih razmer.

Mladina, ki je — prežeta borbenega duha — nosilka vseh zdravih pojavov v narodovem izživeljanju, se hoče kljub svojemu prirojenemu idealizmu nemoteno kretati na trdih, resničnih in vročih tleh sedanosti... Hočemo obuditi v naši mladini duševno slovansko preosnovo, ki naj bo prvi korak k čuti slovanske zavednosti. Geslo pangermanizma je v polnem razmahu, poraja se pravkar nov panlatinizem; zakaj pa se ne bi mi Slovani zavedali svoje plemenske pripadnosti, ko smo si že po svoji duševnosti in tudi po jezikovni sorodnosti mnogo bližji kot ostali latinski ali germanski narodi. Toda samo plemensko navedenje nas ne bo dovedlo do zaželenega smotra. Pričeti hočemo z delom, ki naj da današnji mladini možnost svobodno izražati svoje misli o vseh vprašanjih, ki nas z ozirom na prilike, v katerih živimo, zadevajo.

Revija obljublja obravnavanje političnih, gospodarskih, socialnih, leposlovnih, filozofskih, umetniških, mladinsko-vzgojnih vprašanj Slovanov. Pri tem izraža željo po sodelovanju starejših, ki naj bi bili mladini na

tej poti varen vodnik. Posebno pozornost pa hoče posvetiti narodno-obrambnim vprašanjem našega naroda in obrniti pozornost naše javnosti na položaj naših manjšin.

Kakor vidimo, je program revije zelo obširen. Uredništvu moramo priznati dobro voljo, da nam že prvo številko predstavlja v okviru tega programa. Iz vsebine navajamo: Spominski članek o našem pokojnem kralju; članek Ježa Janka o petnajstletnici Male antante; zanimivo razpravo: Jugoslavlani in Čehoslovaki onstran meja lastnih držav, ki jo je spisal Leo S.; pisec se zavzema za solidarne nastope naše in češkoslovaške države za zaščito naših manjšin v vseh onih primerih, kjer prebivajo naše manjšine v isti državi (Avstrija!). O Wyspiańskiego drami »Wesele« piše mr. univ. prof. France Verber začenja daljši spis: Etnika zadružnega gospodarstva. S preglednimi tabelami je opremljen spis Jožeta Procházke o ljudskih štetjih v Avstriji s posebnim ozirom na koroske Slovence. Ob koncu je še »Slovanski pregled« z »Bibliografijo« in »Narodno-obrambni vestnik«.

Revija izdaja poseben konzorcij, katerega predstavnik je cand. jur. Leo Starč, urednik revije pa cand. jur. Janko Jež. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Šelenburgova 7/II.

Učiteljski tovariš

je službeno glasilo našega učiteljstva, prinaša v svoji 13. številki letošnjega leta zanimiv članek »Glasbeno življenje pri nas«. Navaja, da imamo v Sloveniji 250 pevskih in 168 tamburaških zborov. Te številke pa gotovo ne drže. Ako primerjamo, da sta dve pevski organizaciji »Pevska zveza« in »Hubadova župa JPS« širo domovine razpredli svoje delovanje, da so naša uglednejša pevstva društva kot »Glasbena Matica«, »Učiteljski pevski zbor« doživela velike uspehe na Dunaju, po bratski Čehoslovaški republiki, v Franciji in Bolgariji, da je Mariborska Glasbena Matica v Švici in Mladinski pevski zbor Trboveljskih Slavčkov odnesel palmo slave pred glasbeno razvijanjem občinstvom in strogi kritiki, je jasno, da naša pevstva kultura ne nazaduje. In naša glasbena literatura je bogata v vsakem oziru, edino bi bilo želeli, da se naši skladatelji obrnejo malo več od vokalne produkcije in bi se vrgli na instrumentarno in na opere. Zakaj bi nam naš najplodovitejši in najinovativnejši skladatelj Emil Adamič ne podaril slovenske reprezentativne v narodu duhu pisane opere? Menda bi mu bila vsa domovina za to hvaležna.

Z. P.

INSERIRATE
v dnevniku
»GLAS NARODA«

Štev. 2005 2.

Razpis

Občina Jesenice, srez Radovljica, razpisuje glavno pragmatično mesto občinskega delovodje. Solška izobrazba: pravnik z vsemi predpisanimi teoretičnimi izpiti; prednost imajo oni, ki imajo že upravno prakso z državnim strokovnim izpitom in eventualno še knjigovodsko strokovno izobrazbo. Varščina Din 10.000.—

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbencih, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa pri uravi občine.

Občina Jesenice,
dne 12. novembra 1935.

KLISARJE
IZDELUJE SEAVS SOLIDNO

KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

Imate
kaj prodati, kupiti

službe
iskati, ponujati

posojila
zaposeliti, posredovati

stanovanja
iskati, oddajati

potrebujete
hrano, oblačila,

knjige, pouk, razvedrila itd. vse

dobite
potom najcenejših

„Malih oglasov“

v „Glasu naroda“

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

HMELOVKE do 10 m dolžine kupim. Ponudbe z navedbo količine in cene na upravo lista pod »Hmel«.

TRISOBN STANOVANJE išče državni uradnik iz Zagreba za 1. december. Cenj. ponudbe pod »Lepa lega« na upravo lista.

DVOBNO STANOVANJE s kopalnico, po možnosti v sredini mesta, solčno, zračno, išče mlad zakonski par. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Moderno stanovanje«.

HRANILNO KNJIZICO Kmetske posojilnice in hranilnice z vlogo do Din 25.000.— kupim. Ponudbe pod »Kulantno« na upravo lista.

S 350.000 Din v knjižicah Mestne hranilnice ljubljanske kupim hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Solidna« na upravo lista.

Stoletnica samokresa

Leta 1835. si je dal Samuel Colt kot 21letni mladenič v Evropi in Ameriki patentirati svojo iznajdbo: samokres. S tem je storil za vse življenje dovolj in položil temelji svojemu poznejšemu bogastvu in slavi.

Mladi Colt je bil človek, ki so ga veselile pustolovščine. Samo tej okolnosti se ima zahvaliti za svojo iznajdbo. Njegovo življenje je postalo znano prav za prav šele letos ob stoletnici iznajdbe samokresa. Colt je bil rojen leta 1814. v Hartfordu v Ameriki. Ko je bil star 14 let, se mu je zazdelo, da je že dovolj učen in mu ni treba več hoditi v šolo. Njegovi starši so bili seveda drugačnih misli. Ker pa je bil deček sila trmast, jo je popihal z doma. Učitelj se je na neko ladjo, ki je plula v Indijo. Pot je peljala mimo Londona, kjer je dobil Colt dovoljenje, da je smel iti na suho in si je ogledal Tower. Temu slučaju se imamo zahvaliti za iznajdbo samokresa. V Toweru je namreč Colt zagledal neko arkebuzo iz časa Henrika VIII., ki je v dečku vzbudila misel, da bi po enakem principu lahko skonstruiral tudi bolj priročno orožje. Ta misel ga poslej ni več zapustila. Nadaljeval je pot v Indijo, ko pa se je vrnil v Ameriko, je zopet vzljubil šolo. Dokončal je svoje studije in je postal učitelj kemije.

Leta 1835. je stopil s svojim izumom, na katerem je delal dolga leta, v javnost. Njegov izum je pomenil odločno izboljšanje vsega dotlej znanega ročnega strelskega orožja. Njegov samokres ni uvažal samo naboja s šestimi krogli, bil je tudi tako precizno skonstruiran, da se je vselej, kadar je strelec napel petelina, dvignila krogla natanko pred vdor v cev.

Skrajša je moral Colt pač doživeti nekoliko razočaranj. Čeprav je ameriška armada že leta 1837. Coltov izum uporabljala v vojnah proti Indijancem v Floridi, je vendar na splošno bilo povpraševanje po novem orožju tako neznatno, da je tovarna, ki jo je Colt leta 1835. ustanovil za izdelovanje novega samokresa, že leta 1839. propadla. Osem let kasneje pa je ameriško vojni poveljstvo naročilo 1000 komadov novega samokresa. S tem se je začela iznajditeljeva sreča. Njegovo orožje je postalo splošno priljubljeno in so ga imeli vsi ljudje. Zlasti so ga bili veseli naseljenci in lovci na divjem zapadu. Brez Coltovega samokresa kmalu tu ni bilo srečati nobenega človeka več. Ko je prišlo novo naročilo vojnega poveljstva, je Colt ustanovil družbo za izdelovanje patentiranega strelskega orožja. Ta se je kmalu razvila v ugledno podjetje, ki je domislek 14letnega klateža plačevalo s silno visokimi zneski.

Magnetna gora

Ta tajinstvena gora, ki baže privlači vse železje nase, je bila dolgo časa groza neznanih morij. Pomorščak Singbad pripoveduje, kako se je v Indijskem Oceanu potopilo mnogo ladij, kar je nevidna sila nenadoma poplula vse želje iz njih. Sliče dogodivščine čitamo tudi v stari nemški pravljici o vojvodi Ernestu iz 12. stoletja. Strah pred magnetno goro je bil znan

že v drugem stoletju. Magnetno goro so slutili na najrazličnejših krajih, a v 16. stoletju so se zedinili v misli, da se nahaja nekje na skrajnem severu.

Kakor pri vseh pravljicah, tako tiči tudi tu nekaj resničnega jedra. Magnetne gore namreč v resnici obstajajo, seveda v nekoliko drugačnem smislu in le z lastnostjo, da odklanjajo magnetno iglo. Tako je na poletu letalec Kingsforda in Smitha nenadoma blizu Nove Fundlandije popolnoma odpovedal kompas in je pilot izgubil smer. Nekaj podobnega sta doživela na poletu iz Evrope v Ameriko leta 1928. Herman Köhl in njegov spremljevalec. Tudi tu je blizu Nove Fundlandije kompas odpovedal in bi bila letalca izgubila smer, ako se ne bi bila ravnala po zvezdi severnici. Kingsford je tedaj izrazil domnevo, da bržkone pogine mnogo letalcev zato, ker izgube v megleni pokrajini nad Novo Fundlandijo smer in lete na slepo.

Motnje v kompasu nastajajo zaradi železnih rud, ki jih je v Novi Fundlandiji zelo mnogo. Sicer pa je po svetu več sličnih magnetnih gor, ki bolj ali manj vplivajo na kompas.

Tak je del obale na Severnem Norveškem, ob Vzhodnem morju pri Bornholmu in pri finskem otoku Jussarö. Za moderno pomorsko plovbo so postale te motnje v delovanju kompasa brezpredmetne. Novega krožnega kompasa namreč nobena magnetna gora ne moti v delovanju. Brez ozira na vse vnanje vplive kaže magnetna igla vedno pravo smer.

Aprovizacija v Afriki

Celokupne italijanske bojne čete na severnem bojišču potrebujejo tedensko okrog 20.000 metrskih stotov živeža, od tega 2800 stotov mesa. Ker svežega mesa v bližini bojišča ni, ga morajo dnevno pošiljati iz Asmare, kjer se nahajajo velike hladilnice. Dnevno pošljejo od tod na bojišče 400 metrskih stotov mesa. Za prevoz živeža do bojišča uporabljajo pet tisoč tovornih voz. Pekarije na bojišču pečejo dnevno 125.000 kg pšeničnega kruha. Za kurjavo potrebujejo dnevno 600 kub. metrov drv, ki jih je takisto treba dobaviti v neposredno bližino bojišča. Radi neobljudenosti morajo posebno izpostavljenim stražam pošiljati živež z letali in s padobranci, s katerimi spuščajo na tla hrano in vodo. V Masavi raztovorijo dnevno 4000 ton živil. Poleg železnice prevažajo te količine v notranjost dežele z 10.500 tovornimi avtomobili, in 60.000 velblodi, konji, mežgi in osli. Posebna težava za italijansko intendanturo je okolnost, da mora skrbeti tudi za rodbine 40.000 askarov, ker jih askari vodijo s seboj.

Preteklo sredo je startal na rekordni polet v Avstralijo angleški letalec Kingsford Smith. Nad bengalskim zalivom je začel v monsun in odtlej ga pogrešajo. 37 letal in več parnikov ga išče, toda vse kaže, da ga ne bodo našli več živega. Po najnovejših poročilih za Smithem ni sledu. Slavni letalec Melrose, ki je iskal Smitha, se je ponesrečil. Zaradi defekta v motorju je moral pristati v Siamu. Melroseja so našli. Reuter poroča iz Londona, da je Smith moral pristati nekje v neprehodni džungli Birmangi ali Sijama. V džungli bodo poslali posebno ekspedicijo.

Zanimivosti z vseh strani

V Nellersbergu pri Aachenu so aretirali katoliškega župnika Esserja, ki so ga osumili, da je odvrčal mladino od sodelovanja v tamkajšnji hitlerjevski mladinski organizaciji. Neki drugi duhovnik je bil obsojen na 18 mesecev zapora, ker se je nepovoljno izrazil o nemškem režimu.

Iz Columbusa v Texasu poročajo, da je množica ljudi navalila 12. t. m. na tamkajšnje zapore in se polastila dveh črncev, ki sta bila

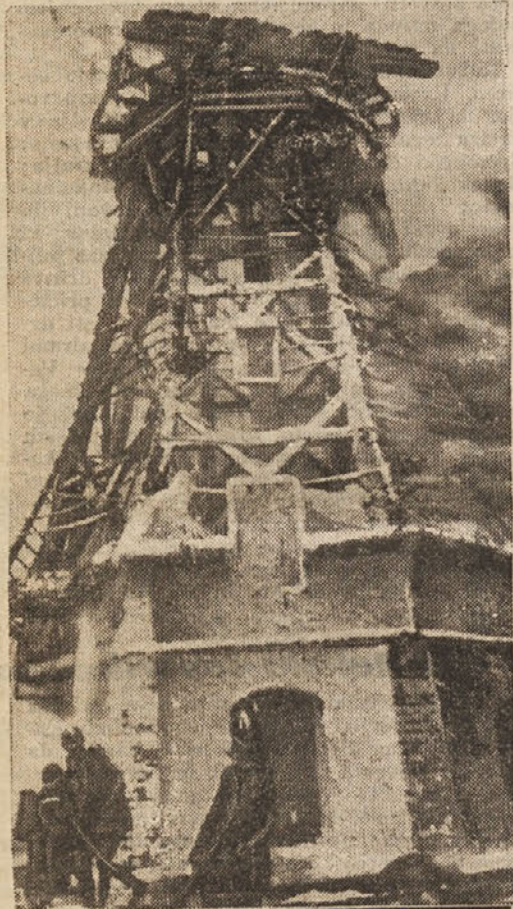
aretirana pretekli mesec, ker sta baže posilila neko belo dekle. Ljudje so ju linčali. Ob tej priliki so napadli tudi nekega drugega črnca, o katerem se je govorilo, da je sodeloval pri zločinu. V Repleyu v Virginiji pa je razjarjena množica obesila nekega črnca katerega istovetnosti niso mogli ugotoviti, ker so nesrečnega obesili in nato zažgali.

Rona na Francoskem je v svojem spodnjem toku prestopila bregove in preplavila veliko ozemlja. Poplave ob dolnjem toku so zavzele že velik obseg. Pod vodo je okrog 200 kvad. km. Vodovje je vdrla tudi v Avignon in preplavilo celo tretjino mesta. Tudi nekatere bližnje vasi so preplavljene.

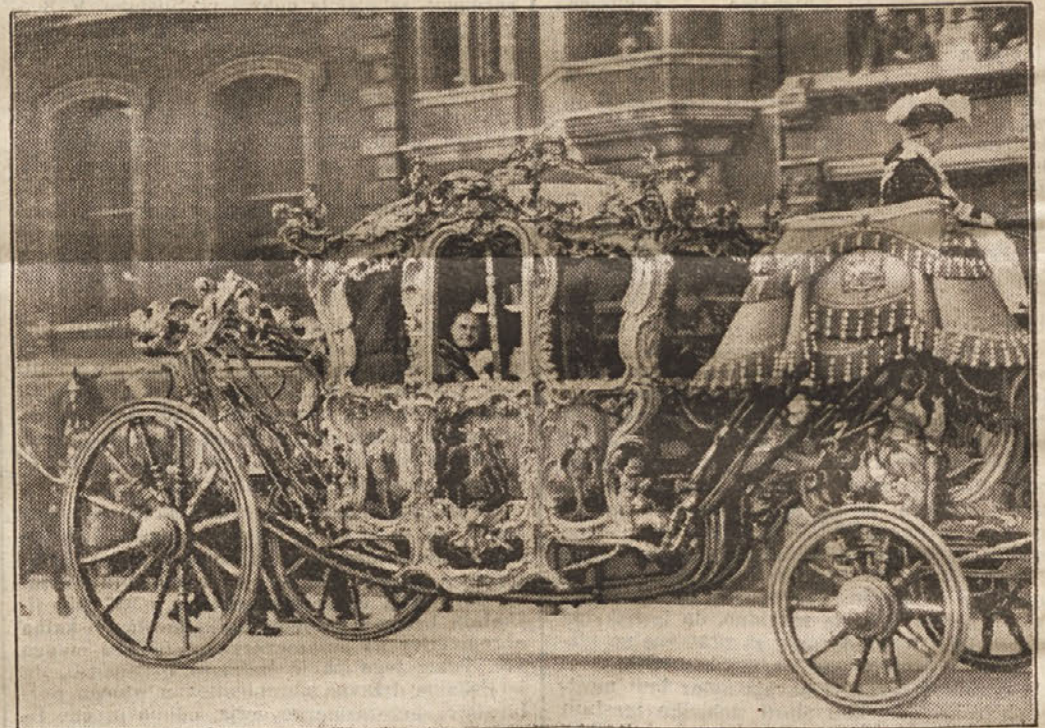
Na nekem malem otoku južno Luzona so opazili 47 brodolomcev, ki so se rešili s parnika »Silver Hasel«. Ljudje so popolnoma onemogli. Neka ladja jim je takoj prihitela na pomoč. Zaradi razburkanega morja pa mornarji niso mogli na otok. Filipinske oblasti so jim poslale sedaj s posebnim letalom potrebno obleko in živila.

V Romuniji praznujejo Mihaelov dan posebnost slovesno. Slika kaže kralja Carola II., ko poljublja sveto pismo pred vstopom v cerkev sv. Mihaela, kjer je bila cerkvena svečanost

Nemski gasilci uporabljajo pri gašenju zračno peno, ki je najnovejša nemška iznajdba. Slika kaže stari mlin na veter, katerega so zažgali in ob tej priliki z uspehom preizkusili novo gasilno sredstvo, in to v Langwedelu

Z veliko ceremonijo prevzame novo izvoljeni župan v Londonu svojo službo. Slika kaže novega župana (lord-mayor) Percyja Bincenta, ki se pelje v pozlačeni državni kočiji v londonsko mestno hišo

33

Po viziji, ki je vnovič poslabšala Kidino bolezen, je Peter Larsen neprijazno sprejel celo zdravnike in jim dal v razgovoru razumeti, da razumejo o zdravstvu morda še manj kakor on. Razlika je le v tem, da bi tovarnar za stvar, ki je ne bi razumel, to odkrito priznal, učeni gospodje zdravniki pa delajo samo hudo učene in važne obzore, izgovarjajo slišane besede in — nočejo priznati, da pri vsem tem nimajo niti pojma, kje tiči vzrok Kidine bolezni.

— Če dovolite, gospod Larsen —

— Mi vendar nismo trdili in ne trdimo —

— Gospodje, to je meni čisto vseeno, česa niste trdili in kaj trdite ali ne trdite. Po svojem poklicu ste dolžni bolniku pomagati ali pa vsaj njim svojem priznati, da ne morete, ne znate ali nočete pomagati. Samo to je važno.

— Ti ne bodo nikoli pomagali! se je zdajci zasmejala v Larsenovi sprejemnici razigrana ženska, ki je ni poprej nihče opazil in si zato tudi nihče ni mogel pojasniti, kako in odkod je nenadoma stopila v sobo. Vsa zdravniška trojica je osorno buljila vanjo, neznanka pa je koketno stopila k bradatemu gospodu, češ:

— Ali ste čisto pozabili, profesor Trontjem, kako ste se v mladih letih čez ušesa zaljubili v damo in ji začeli bedasto dvoriti, pa se vam ni niti sanjalo, da že mesece utriplje v njej nova življenjska kal?

Profesor Trontjem se je opotekel. Zile na čelu in na sencih so mu nabrekli, ko je zajecjal:

— Kaj vam dovoljuje to nesramnost, gospodična?

— Meni? O, veste, jaz se tako neskončno rada zabavam. In to je vendar zabavno, če učen zdravnik v ordinacijski sobi niti ne zasluti, da je ženska, ki jo ima pred seboj, že napol mati —

Peter Larsen se je škodoželjno smehljaj. Bil je tako utrujen in duševno odsoten, da se sploh ni začudil, odkod mlada neznaka ve to tajno in kako si jo upa uglednemu učenjaku kar takole zabrusiti v obraz. Kljub temu se je naslajal, ko je čutil, kako tujka zdravnika ponižuje.

— Zelite še kaj, gospod profesor? je med tem stopila tujka tako tesno k profesorju Trontjemu, da se je gospod nehote umaknil in se celo upognil vznak.

— Saj vas ne pogoltnem, dragi moj profesor. — Za nevednost ste itak vžili dovolj nerodnosti, ali ne?

— Kako menite? se tovarnar ni mogel premagati.

— O, imenitno! se je zavrtela tujka kakor popolna baletka. — Gospa, ki sem jo omenila, je bila žena znanega slikarja-karikaturista, ki je možu z veseljem zaupala, kako se je učeni zdravnik zmotil o njej. No, jedkih karikatur iz tiste dobe se nemara še spominjate.

Da, Larsen se je zdaj nenadoma spomnil grotesknih karikatur, ki so pred leti krožile po listih. Zdravnik goreče proslavlja devišstvo lepe oboževanke, ki se

v zadregi smehlja in se plaho ozira po babici, hiteči že na pomoč.

— In to je bil gospod profesor? Potem seveda razumem marsikaj! je prikimal Peter Larsen in se z zadovoljnimi pogledi pasel na profesorjevi brezmejnih zadregi.

— Kakor vidim, je skušal zbrati profesor dr. Trontjem zadnje ostanke svoje avtoritete. — tu ni nobenega razumevanja za naše napore. Zato menim, gospoda kolega — se je obrnil k tovarišema, ki sta bila sama kakor okamenela.

— Prav nič ne menite, gospod profesor! se je nasmehnila neznanka. — Počakajte vendar, da prideta še oba vaša vespotoštovana tovariša na vrsto.

Oba mlajša profesorjeva tovariša sta se zganila in zlasti plavalasi doktor Gynt je začel nervozno menčati s prsti in se ozirati proti vratom, med tem ko si je dr. Jörgen hlastno segel v rdeče lase in nerazločno nekaj mrmral, kakor češ, da vendar zdravniki niso sužnji kapricastih žensk. Naj si profesor Trontjem nikar ne dovoljuje takih nesramnosti, ker njegove zasebne razmere nikogar prav nič ne brigajo.

Tujka je smeje stopila pred rdečelasca, češ:

— Gospod doktor, kako je že bilo s tisto vašo ponesrečeno ljubeznijo? Saj se še spominjate, da ste nekoč ljubil mladenko, ki je danes ni več na svetu, ker ste se zbal, da bi vam poklonila v dar kopijo vaše lastne ponesrečenosti.

Dr. Jörgen je prebledel in buljil v neznanko, ne da bi karkoli rekel v opravičilo. Tujka se je zasmejala, a Peter Larsen je kakor omamljen nihal na svojem stolu in histerično ponavljal: